

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Čet. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnice: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje Italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izjaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazioni: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

SCOVENECC

Il Bollettino No 743 Aspri combattimenti in Marmarica

**Il nemico ha perduto undici velivoli
Nelle acque di Sebastopoli i «Mas»
italiani hanno affondato una
motonave rossa**

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

In Marmarica aspri combattimenti hanno avuto luogo anche nella giornata di ieri. Vivaci azioni aeree di bombardamento e di mitragliamento delle retrovie nemiche si concludevano in scontri da opposti reparti da caccia: il nemico perdeva dieci velivoli; un altro colpito e incendiato dalle artiglierie controaeree di Bengasi precipitava in mare.

Un nostro apparecchio non è ritornato. Formazioni italiane e tedesche hanno attaccato le basi aeronavali di Malta: un Spitfire è stato ritornato.

Nelle acque di Tobruk bombardieri germanici hanno centrato due piroscafi per circa 12.000 tonnellate che possono considerarsi perduti e danneggiati un altro mercantile ed una nave vedetta.

Un'incursione britannica sul Pireo ha causato gravi danni a gran numero di case: fra la popolazione greca si contano 36 morti e 28 feriti.

Nella notte sul 12 corrente nostri Mas attaccavano nelle acque di Sebastopoli un convoglio fortemente scortato, colpendo con siluri una motonave ed una delle navi leggere di scorta: la motonave è affondata.

Zopet 27 ladij potopljenih

Nemške podmornice so potopile nadaljnjih 27 ameriških ladij s 149.200 tonami in en rušilec - Nov napredek pri Sebastopolu - Boji pri Harkovu

Hitlerjev glavni stan, 13. junija: Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Pred Sebastopolom so bile v težkih napadih zavzete utrdbе in številne postojanke. V času od 7. do 11. junija je zgubil sovražnik na tem bojišču 3600 ujetnikov, 41 topov, 12 tankov in nad 4000 metalcev granat. Nad 20.000 min je bilo odstranjenih, 645 betonskih in podzemskih bunkerjev je po trdih posameznih bojih padlo v naše roke.

Letalstvo je z zelo močnim poseganjem bojnih, strmoglavih in lovskih letal olajšalo trde boje pehote in izločilo sovražno letalstvo.

V Crnem morju je italijanski hitri čoln pred Krimom torpediral veliko sovražno motorno ladjo, čeprav so jo varovali trije sovjetski torpedni čolni.

Vzhodno od Harkova so dovedli nemški napadi do uspeha. Sovražno mostišče na zahodnem bregu Donca je bilo zavzeto, na vzhodnem bregu pa je bila zapletena v boj in obkoljena neka sovjetska skupina.

Oddelki letalstva so močno posegali v te boje. Nemški in italijanski lovci so večerj v letalskih bojih sestrelili 13 sovražnih letal.

Na severnem odseku vzhodnega bojišča je nemški napad omogočil pridobitev novega ozemlja. Na bojišču pri Volhovu so se izjavili ponovni sovražni napadi s krvavimi izgubami.

Bojna letala so bombardirala važne sovjetske ozračne na zgornji Volgi, kakor tudi marmansko železnico.

V Severni Afriki se je oklepna armada po zavzetju Bir Hakeima obrnila proti severu. Nahaja se v uspešnem boju z ostanki sovražnih oklepni sil zahodno od El Adema.

Kakor je bilo že objavljeno v posebnem vojnem poročilu so nemške podmornice v žilavih, včasih več dni trajajočih bojih proti dobro zavarovanim ladijskim spremljavam in pri napadih na morskem poti, ki jih ščiti ameriška vojna mornarica, potopile nadaljnjih 27 ladij s 149.200 tonami in en rušilec. Tako je sovražnik po uspehih objavljenih v vojnih poročilih od 10. do 12. junija v Atlantiku pred ameriško vzhodno obalo, v Karibskem morju, pred Panamskim prekopu in v Sredozemlju izgubil zadnjih šest dni 40 ladij z 212.000 tonami in en rušilec.

Berlin, 13. junija. AS. »Völkischer Beobachter« objavila podrobno poročilo o silovitih napadih na Sebastopol. Med groznim ognjem topov so nemški napadalni oddelki zasedli določene okope tik pred sovražnimi postojankami in minskimi polji. Nemške čete so neumorne, njihovi živci napeti, toda volja jim je železna in njihov borben duh je na višku. Vsi si od vne maneje roke. Sovražnik je na nekaterih točkah oddaljen le kakih 100 metrov od njih. Kratak mir po plohi topovskih granat ga vznemirja. Gotovo sluti, da bo nekaj sledilo, vendar ne ve kaj. Noč je črna kakor smola in nemški

Indijcem so angleški obiski odveč

Bangkok, 13. jan. AS: Govornik indijske narodne lige, ki ima svoj sedež v Bangkoku, je po radiu govoril o prihodu Gloucesterskega vojvode v Indijo in izjavil, da indijski narod ne čuti potrebe po obisku kakršnegakoli vojvode oziroma kakršnegakoli člana angleške kraljevske hiše v času, ko se Indija bori za svojo svobodo. Če bi indijsko ljudstvo smelo pokazati svoje prepričanje, bi Gloucesterskega vojvodo prejelo z izobeženjem črnih zastav, kar je znak sovražnosti, kakor se je dogajalo pri protiangličkih izgrelih zadnje čase.

Srditi boji v Marmariki

Sovražnik izgubil zopet 11 letal — V noči na 12. junij so Italijanske pomorske sile napadle sovjetski konvoj pri Sebastopolu in potopile eno motorno ladjo — Pomen zmage pri Bir Hacheimu

Vojno poročilo št. 743

Glavni stan italijanskih oboroženih sil objavlja:

Tudi večerj so bili v Marmariki srditi boji.

Živahni bombni in strojnični letalski napadi na sovražnikovo ozemlje so se končali s spopadi s skupinami nasprotnih lovcev; sovražnik je zgubil 10 letal. Neko drugo letalo, ki ga je zadela in zažgala protiletalska obramba v Bengaziju, je tresčilo v morje.

Eno naše letalo se ni vrnilo.

Italijanske in nemške skupine so napadle letalska oporišča na Malti. En »Spitfire« je bil sestreljen.

V tobruških vodah so nemški bombniki zadeli dva parnika s približno 12.000 tonami, ki ju je smatrali za izgubljeni, ter poskovali neko drugo trgovsko ladjo in eno stražno ladjo.

Angliški letalski napad na Pirej je povzročil težko škodo na velikem številu hiš; med grškim prebivalstvom so našli 36 mrtvih in 28 ranjenih.

V noči na 12. junij so naši hitri čolni v sebastopoljskih vodah napadli močno zavarovano ladijsko spremljavo ter s torpedi zadeli eno motorno in neko manjšo spremljevalno ladjo. Motorna ladja je bila potopljena.

Milan, 13. junija. AS. »Corriere della sera« se tudi bavi z zavzetjem Bir Hakeima in piše, da

je to trdnjavo branil pravcati mozaik narodov, predstavljajočih zadnji cvet stremuhov s celega sveta. Najpomembnejša je bila navzočnost francoskih oddelkov, ki so pod videzom degaulizma svobodno napihovali svoja protitalijanska čustva. Važnost italijansko-nemškega uspeha ni le zgolj trenutna, ampak strateška. »Corriere della sera« nato navaja tudi japonsko napredovanje po vseh bojiščih in poudarja, da Angleži proti celoti vseh teh težkih porazov in grozečih nevarnosti ne morejo postaviti niti najmanjšega uspeha.

Berlin, 13. jun. AS: Mesece in mesece so Angleži mrzlično z vsemi razpoložljivimi sredstvi utrjevali Bir Hakeim in ga spreminjali v — kakor so upali — nepremagljivo trdnjavo. Mesece in mesece je angleška propaganda govorila o življenjski važnosti ter o vojaški pomembnosti tega središča za vojaške zveze v puščavi. Zdaj pa je naenkrat, kakor piše »Zwölf Uhr Blatt« zaradi osne zmage v Libiji za Angleže padla važnost te trdnjave, ker njihova propaganda govori, da pade Bir Hakeima v ničemur ne spreminja sedanjega vojskega po-

ložaja in da je izpraznitev te utrdbе le uspešen strateški umik. Take angleške uspehe — tako nadaljuje list — poznamo že dolgo od Dunkerqua naprej. Značilni so za zanimiv položaj, v katerem so se tolikokrat nahajale angleške sile na različnih bojiščih, kadar se je bližala kaka katastrofa. London: seveda skusa zvrniti odgovornost za neuspeh na uporniške skupine izdajalca de Gaulle. To pa je že stara navada, da Angleži do konca izkoriščajo kri svojih vazalov ali najemnikov, v zahvalo pa jih potem blatijo in žalijo.

Berlin, 13. junija. AS. »Völkischer Beobachter« piše o veliki italijansko-nemški zmagi pri Bir Hakeimu. List piše, da bi ne bilo mogoče zadati Angležem tako težkega udarca in tako pogubnih izgub, če bi dve veliki ceni sestri v orožju — italijanske mornarice ter italijansko in nemško letalstvo — ne izvajevali svobode na Sredozemlju, tako da je lahko neprekinjeno pritekala pomoč iz domovine preko morja v Severno Afriko, istočasno pa je angleško vojno in trgovsko brodovje doživljalo strašne izgube.

Vojni dogodki na Tihem morju

Japonci so zasedli otok Attu v zahodnih Aleutih ter pristanišče Kiska v aleutskem otočju Rat

Buenos Aires, 13. junija. AS: Na ameriških merodajnih mestih so izjavili, da so se Japonci izkrcali na skrajnem aleutskem otoku Attu, dočim so se japonske pomorske sile pojavile v pristanišču Kiska, ki leži v skupini otočja Rat, ki prav tako spada k aleutskemu otočju. Po najnovejših poročilih, ki jih je prejel ameriško mornariško ministrstvo, boji z Japonci še potekajo.

Tokio, 13. junija. AS: Poročajo, da se bo septembra v Aleutskem otočju zopet začel lov na losose, ki je bil v smislu mednarodnih dogovorov ukinjen za 30 let. List »Asahie« napoveduje ustanovitev velike družbe za ribolov v Severnem in Tihem morju.

Buenos Aires, 13. junija. AS: Severnoameriško mornariško ministrstvo je po enomesnem čakanju uradno priznalo izgubo velike ameriške letalonosilke »Lexington« (33.000 ton); ladja je bila potopljena v pomorski bitki v Koralnem morju.

Tokio, 13. junija. AS: Z bojišča pri Kjangseju se je izvedelo, da je japonsko letalstvo napadlo Kvangfong v provinci Kjangli. Sovražne kolone so pretrpele težke izgube.

Sanghai, 13. junija. AS: Na srednjem kitajskem bojišču so Japonci zasedli Linhsien v provinci Honan, ko so razpršili čungkingške oddelke, pripadajoče tretji kitajski armadi.

Buenos Aires, 13. junija. AS: Iz Washingtona se je izvedelo, da je Roosevelt izdal dekret, s katerim ustanavlja posebni vojni svet za »Aljasko«. Ta novi organ bo imel nalogo biti v tesni zvezi z vojaškimi oblastmi in jim staviti predloge za svarstvo in zaščito civilnega prebivalstva na Aljaski.

Tokio, 13. junija. AS: Iz nekega japonskega oporišča je prispelo poročilo, da je japonsko mornariško letalstvo med 6. majem in 9. junijem na Novi Gvineji sestrelilo 68 sovražnih letal, 4 pa uničilo na tleh. V istem času je japonsko letalstvo izgubilo le 6 letal, ki so bila uničena med napadi.

Nova gospodarska pogodba med Romunijo in Nemčijo

Bukarešta, 13. jun. AS. Snoč je bilo izdano naslednje uradno poročilo: V zadnjih tednih so potekala in bila končana med nemško in romunsko vlado gospodarska pogajanja. Njih glavni namen je bil, poglobiti gospodarsko sodelovanje v vojnem času ter zagotoviti, da bosta Romunija in Nemčija dali na razpolago druga drugi, kolikor se bo le dalo orožja in surovin, ki so potrebne za skupno vojskovanje. Določeno je bilo od obeh strani, čim

bolj povečati dobave. Razgovore sta imela nemški pooblaščen minister Clodius ter romunski podpredsednik vlade prof. Antonecu. Istočasno se jima je ponudila prilika, da sta prijateljsko in v duhu medsebojnega zaupanja, ki označuje odnose med obema zaveznikiškima državama, razpravljati o vseh gospodarskih vprašanjih, ki zanimajo v enaki meri Nemčijo in Romunijo.

Argentina hoče ostati nevtralna

Santiago, 13. junija. AS: Argentinski podpredsednik je dal čilskemu vladnemu listu »La Nación« izjavo o tesnem sodelovanju med obema državama in poudaril, da je Argentina dokazala solidarnost z ameriško celino v gospodarskem sodelovanju z vsemi ameriškimi državami. Ukinitvev odnošajev z Osjo bi pomenila vojno, ki je njegova država noče in bi pome-

nila veliko zlo, kajti Argentina ne more stopiti v vojno brez pametnih razlogov za to.

Štirje ameriški bombniki prisilno pristali v Turčiji

Ankara, 13. jun. AS. Štirje ameriški bombniki so večerj pristali v Turčiji, trije v Ankari, četrti pa v okolici Smirne. To so bombniki vrste »Douglas« s štirimi motorji. Ameriški letalci, 25 po številu, niso hoteli ničesar povedati o namenu njihovega prihoda, pač pa so rekli le to, da se mora njih poslanstvo izpolniti na Crnem morju. V turških vojaških krogih smatrajo, da naj bi ta ameriška letala pomagala braniti Sebastopol. Trije štirimotorni letalci so pristali v Ankari, so neposredovani, dočim ima četrti letalo poškodovana dva motorja, na trupu pa se poznajo sledovi krogel osnih lovcev. Dva ameriška častnika sta povedala, da so omenjena štiri ameriška letala preganjala sovražna letala. Častnike bodo pustili na svobodi pod častno besedo, da ne bodo ušli. Člane posadk pa bodo internirali.

Še dve letali pristali v Turčiji

Ankara, 13. junija. AS: Na letališču v Ankari je prispelo neko kitajsko letalo, neko drugo kitajsko letalo pa je pristalo v Arifiji pri Adapazaru. Po nepotrjenih novicah gre za dve severoameriški letali, ki sta zbežala iz Sebastopola. Ko sta letali nad turškimi ozemljem, ju je napadla turška protiletalska obramba.

Italijansko-nemška pogodba o izročanju krivcev

Rim, 13. jun. AS. Zunanji minister grof Galeazzo Ciano, nemški veleposlanik v Rimu von Mackensen, glavni ravnatelj nemškega ministrstva za pravosodje Schäfer in prvi poslaniški svetnik v nemškem zunanjem ministrstvu Siedler so večerj podpisali pogodbo, po kateri si bosta Nemčija in Italija v bodoče izročali krivce ter si v kazenskih zadevah šli druga drugi na roko.

Podaljšanje obsednega stanja na turških mejah

Ankara, 13. junija. AS. Turška velika narodna skupščina je večerj podaljšala doseganje obsedno stanje v obmejnih okrožjih za novo dobo šestih mesecev, t. j. od 23. junija do 23. decembra.

Nemčija in angleško-ruska pogodba

V drugo bojišče v Evropi mora privoliti Nemčija — Celo v Londonu in Washingtonu ni navdušenja za novo pogodbo

Berlin, 13. jun. AS. Glede nove angleško-sovjetske pogodbe je neki nemški politični razlagalec izjavil tole: Za Nemčijo je ta pogodba dogovor zaradi nevarnih okoliščin, ki dokazuje, v kako pogubnem položaju je Sovjetska zveza v političnem in vojaškem oziru. Hoteli so po opitje posnemati velika srečanja voditeljev držav Osi in vso stvar prikriti. A da je bil Molotov v Londonu in Washingtonu, ni bila za Rim in Berlin nobena skrivnost. S svojim prikrivanjem so hoteli spraviti ves svet v začudenje. V resnici pa ni v pogodbi nič drugega, kakor kar je bilo sklenjeno že 12. julija leta 1941. V sedanji dvajsetletni pogodbi je nova samo ena točka, v kateri je bistvo vse zadeve: to je 5. člen, ki zavezuje obe državi, da po vojni ne bosta iskali osovjetev ozemelj in da se ne bosta vtičali v notranjo politiko drugih držav.

Moskva se je 1. 1939. pri pogajanjih med Ribbentropom in Molotovom zavezala, da bo svoj vpliv na baltске države omejila le na gospodarsko izmenjavo, a da se bo vzdržala vsakega političnega vmešavanja. Dvajset dni nato je že prelomila obljubo. Prav tako je storila glede južne Evrope in Besarabije. Zato ta nova pogodba ne pomeni prav nič. Nikogar ni v Evropi, ki bi zaupal moskovskim obljubam.

Glede ustanovitve drugega bojišča je precej značilno, da dogovor ni prišel v pogodbo. Molotov je moral nastopiti s hudimi grožnjami, če bi angleška pomoč ne hotela biti izdatna. Tako imenovani

napad s tisoč letali na Köln je bil uprizorjen za Molotova. Vesela novica naj bi bila za Stalina, ki je bil v skrbeh, ali se je Molotov kaj posečilo ali ne. Govornik je zaključil, da morata pri ustvaritvi drugega bojišča biti dva. Sovražniki so pozabili, da je treba za to privoljenja Nemčije, ki ne bo nikdar dovolila, da bi se drugo bojišče uresničilo.

Stockholm, 13. junija. AS: »Svenska Dagbladet« objavila poročilo svojega londonskega dopisnika, ki ga je izzval angleško-sovjetski pakt v londonskem javnem mnenju. O paktu se v Londonu mnogo govori in mnogo piše, vendar pa za angleško-sovjetsko zvezo ni opaziti nikakršnega navdušenja, marveč spoznanje, da je bil glede na sedanji zelo težki položaj tako Londona kakor Moskve ta pakt potreben. Isti dopisnik nadaljuje v svojem poročilu, da je bilo po najnovejših poročilih iz Združenih držav podobno mnenje izraženo tudi v Washingtonu in New Yorku, kjer se vedno vlada prepričanje, da severnoameriška vlada ne zaupa in nikdar ne bo prav zaupala Sovjetom. Zdi se, da je Molotov med drugim zahteval, naj bi bil oddašen sovjetski veleposlanik v Londonu pooblaščen priključiti sovjetskemu veleposlanstvu poslanstva baltških držav v Londonu, toda Angleži so zahtevu sovjetskega komisarja odbili. Trenutno je v ospredju angleško-sovjetska zveza — zaključuje list — a nobeno Molotovljevo potovanje ne more zmanjšati slabega položaja osnih nasprotnikov.

Slovesen pogreb padle fašistke

Ljubljana, 13. junija 1942.

Včeraj ob 15.30 je bil pogreb tovarišice Arielle Rea, žrtve podlega komunističnega atentata. Pogrebna slovesnost se je iztekla z veliko svetlostjo s sodelovanjem vseh fašistov in fašistik, ki bivajo v Ljubljani. Takoj po smrti mlade voditeljice ženskega fašista je bila na sedežu fašista za tovarišico pripravljena mrtvaška kapela, kjer so izmenoma stražili fašisti v uniformah. Rea okrasitev liktorskih fašistov in zelenja je obdajala krsto, ki je bila zavita v trobojnico. Že dan poprej je bilo ob krsto položenih mnogo rož, knjiga obiskovalcev pa se je množila s podpismi. Pred smrtnimi ostanki so se poklonili podprefekt-vikarij dr. David v zastopstvu odsotnega Visokega komisarja, Ekske. Poveljnik Armadnega Zbora general Robotti, poveljnik divizije in vse oblasti. Pogreb, ki se je razlil izredno slovesno, je šel po glavnih mestnih ulicah. Na čelu sprejema je bila godba grenadirjev, nato pa so nosili mnogo vencev, nosili pa so vence tovariši ljubljanskega fašista. Na čelu je bil velik venec Tajnika Stranke, nato je prišel venec Visokega komisarja, Zveznega Tajnika, Poveljnika divizije, ljubljanskega župana, fašistične zveze, ljubljanskega fašista, zaupnice ženskih fašistov, venec gospe Paole Grazioli, tovarišev zveze in bilo je še mnogo drugih vencev in pokrovov. Rože in še mnogi

veneci pa so dobesedno pokrivali krsto. Za veneci so korakali tovariši ljubljanskega fašista s praporčkom, sledile pa so jim gospe iz ženskega fašista, nato pa so nosili praporček Dopolavora, za katerim je korakalo mnogo vpisanih. Pogreba se je udeležilo tudi okoli 40 kmečkih gospodin, vsi uradniki in nameščenci »Prevoda« in drugi v zelo lepem številu. Ob strani krste je korakalo šest tovarišev ženskega fašista in šest milicnikov, za krsto pa so s člani družine korakali gospe De Vecchi, zaupnica ženskega fašista, nato pa so šli Ekske. Poveljnik Armadnega Zbora, podprefekt-vikarij in načelnik kabineta Visokega komisarja v zastopstvu Ekske. Grazioli, ki je odsoten iz službenih razlogov, Poveljnik divizije, Zvezni Tajnik, ljubljanski župan, Zvezni podtajnik, Podpoveljnik GIL-a, kvestor, ljubljanski podžupan, Poveljnik karabinjerjev, Tajnik ljubljanskega fašista in mnogo drugih osebnosti. Potem ko se je sprevod pomikal po Bleićevozi cesti, je šel mimo postaje v cerkev, ki je blizu Dopolavora Obo-roženih Sil. Vojaški kaplan o. Marino je opravil mrtvaške molitve ter blagoslovil posmrtno ostanke. Takoj nato je Zvezni Tajnik izvedel fašistični apel padle tovarišice in vzklikal imeni Arielle Rea, odgovoril je soglasen glas vseh navzočih, godba pa je zaigrala »Glovinazzo«. Popoldne so truplo pre-peljali v Trieste.

Italijanska liktorska mladina v Ljubljani

Ljubljana, junija.

Izšla je majska številka glasila Italijanske liktorske mladine v Ljubljani »Dnevni red št. 3«. Revija je ilustrirana ter je ta številka posvečena predvsem »Florentinski pomladi italijanske liktorske mladine« in pa »Kulturnemu mostu Weimar-Firenze«. Mednarodne mladinske manifestacije se prične namreč v Weimarju, kjer bo govornik Gila razpravljal o temi »Dante Alighieri«. Italijanska delegacija se bo udeležila natečaja za mlade umetnike ter razstave mladinskih knjig. Sodeloval bo tudi italijanski glasbeni zbor. Nato se bodo manifestacije nadaljevale v Firenzi, kjer bodo poleg »Hitlerjugenda« tudi razne zunanje delegacije in sicer japonska, bolgarska, hrvaška, danska, finska, romunska, portugalska, slovaška, španska, ogrska, holandska, belgijska, norveška in švicarska. Manifestacije se bodo vršile od 20. do 30. junija ter se bodo zaključile s slikarsko tekmo »Premio Firenze« z nagrado 20.000 lir. Vršila se bodo zborovanja narodnega značaja o kinu, radiu in gledališču, nato pa zborovanja mednarodnega značaja o istih temah ter bo nagradno proizvajanje normalnih in kratkih filmov. Vršile se bodo tudi finalne tekme kulturnega in umetniškega značaja nastopila bodo tudi društva za zborovsko petje.

Ostali del revije je posvečen zbornemu petju Gila, kinu za mladino, »Doposculie Gila. Delavnosti Gila in pa poročilom o delovanju te organizacije.

Nabiranje domačih čajev - lep dohodek revnih ljudi

Ljubljana, junija.

Novi časi zahtevajo od ljudi pač novih nalog in novega načina življenja. Tudi prvi dohodkov se spreminjajo in ljudje, ki so količkej podjetni in marljivji, najdejo vedno dohodek tam, kjer jih drugi manj iznajdljivi ne bi. Kdo bi recimo pred petimi in več leti mislil, da utegne donosati precej prezirana robida lepe dohodka, saj je bil še celo njen sad cenjen zgolj med otroci. V resnici predstavlja robidovo listje prav lep vir dohodkov nabiralci tega listja, ki daje izvrstno nadomestilo za ruski čaj, svoje blago prav dobro prodajo.

V naših krajih so robidovo listje nabirali že med prvo svetovno vojno, vendar kake razvite kupčije s tem listjem ni bilo. Robidovo listje so na višje povelje nabirali šolski otroci, ki so ga v l. 1917. in 1918 res nabirali ogromne kupa, ga sušili in potem oddajali vojaškimi oblastem, ki naj bi to listje porabili za čaj vojakom. Ako so vojaki res kdaj pili čaj iz tega listja, pa ni znano. Vendar tedaj trgovci s tem čajem se niso barantali. Mnogi domačini pa so že dolgo vedeli za krepilne lastnosti robidovega listja ter tudi že pred vojno kuhali čaj iz njega.

Ko se je l. 1939. pričela sedanja vojna v Evropi, naši kraji se niso bili direktno pritegnjeni v vojno, pač pa so se posledice seveda že pričele poznovati. K nam so tedaj prišli zastopniki mnogih nemških trdnjav ter iskali nabiralce robidovega, malinovega in jagodovega listja. Obljubljali so dobro plačilo in nabirali so res kmalu zbrali velike kupa tega listja, ki so ga prav dobro vnovčili. Najbolj so cenili Nemci čaj, ki je zrasel v Suhi krajini in tam so tudi res placevali najboljše cene. Vendar pa ni bilo vesako listje dobro, kar so zastopniki tudi nabiralcem povedali, sicer pa so ljudje kmalu spoznali, katere vrste morejo prodati in kakšno blago ne gre v promet. Revna Suha krajina je tako l. 1939 in l. 1940 prišla do nepričakovane vira dohodkov, saj je vnovčila tega listja kar za več milijonov tedanjih dinarjev in marek nabiralec, ki je bil posebno priden, je tedaj zaslužil tudi po sto in še več dinarjev na dan, kar je predstavljalo prav lep zaslužek.

Končno so se vrgli na kupčijo s tem listjem tudi domači trgovci, ki že letos ponujajo prav lepe cene za lepo in suho robidovo ter slično listje. Tudi sedaj morejo pridni nabiralci zaslužiti prav lepe denarce z nabiranjem.

Po deželi raste prav mnogo lip. O nabiranju lipovega cvetja v Ljubljani smo poročali, da je letos urejeno in so nabiralec kar določene in za-znamovane lipe za katere tudi odgovarjajo, tako, da jih ne bodo smeli lomiti in trgati kar cele veje z dreves. V Ljubljani se je prijavilo mestni vrtnarji in poljskemu čuvaju Oynu nad 500 nabiralcev, ki bodo nabirali lipovo cvetje. Umevno je, da bodo isto storili tudi mnogi nabiralci na deželi, saj lipovo cvetje gre vedno v denar in mu je cena kar čvrsta, kar smo videli letos večinoma.

Isto velja tudi za bezgovo cvetje, ki daje prav tako dober čaj, za bezgove jagode in slično. Vse polno je tudi rastlin, ki se jih splača nabirati, recimo habat, pljučnik, meto, itd. Tudi to gre v denar.

Zanimivo je, da gre v dober promet tudi najbolj nadležni barjanski plevel, namreč preslica. To trgovci, ako je lepo posušena, plačujejo po prav dobri ceni. Čaj iz preslice je baje dober za vse mogoče bolezni, glavno menda proti boleznim črevesja in melurja. Na Barju je preslice večinoma ter se kmetovalci jezijo nanjo, ker jim prerašča travnike in njive ter je nikakor ni mogoče odpraviti. Z nabiranjem preslice more dandanes vsak

Jubilej delavne slovenske žene

V našem mestu obhaja te dni 40letnico vztrajnega dela v vseh krogih splošno znana gos-pa Irma Stupica, trgovka z železnino, ro-dom Ljubljanka iz kremenite slovenske rod-bine Azmanov. Od doma ji je bila določena po-vsem druga življenjska pol. Po strogem samo-stanskem šolanju v Smihelu je prešla nadaljnjo izobrazbo na takratni umetno-obrtni šoli v Ljubljani. Po prezgodnji smrti matere se je poštvo-valno posvetila vzgoji svojih osirotelih bratov in sester. Ko je doživela tudi to svojo nalogo, pa je po čudnem naključju stopila — namesto v držav-no pošto službo, kamor jo je izza mladih samo-stanskih let vlekel srce — v trgovino z želez-nino na Gosposvetski cesti, katere lastnik je bil danes že pokojni Franc Stupica. Tu se je uvr-stila kot inteligentna, vestna uradnica med naj-boljše moči trdnice, ki je takrat bila trd eksis-tenčni boj. Naravno, da je spoznal Franc Stupica v njej idealno tovarišico in si jo izprosil za družico za vse življenje. Nastopila je nova doba v življenju jubilarke. Poslovnemu delu so se pridružile še dolžnosti materinstva in gospodinj-stva. Njen razgiban duh, njena temeljitost in vestnost je prodira v vse potankosti njenega po-slovanja in v podjetju je bila neprecenljiva opora svojemu marljivemu soprogu. V času odmorov se je vsa predala nalogam materinstva z ono čudo-vilo ljubeznijo in požrtvovalnostjo, ki jo zmore le plemenito žensko srce. Kljub vsem težavam pa je še vedno našla čas in priliko lajšati tudi tuje gorje. Ko obhaja gospa Irma Stupica svoj živ-ljenjski praznik v krogu tistih, ki so ji ostali zvesti, ji želimo, da ji Bog nakloni mnogo zdravih in srečnih let.

Gospodarstvo

Občni zbori sindikatov Združenja trgovcev. V ponedeljek 14. junija ob 9 v dvorani Pokra-jinske delavske zveze (bivša Delavska zborni-ca) občni zbor sindikata trgovcev s specerij-skim, kolonialnim in materialnim blagom ter z delikatesami.

Iz trgovinjskega registra. Vpisane so bile naslednje trdnice: Jakob Obreza, trgovina z le-som, Begunje nad Cerknico; Andrej Devjak, trgovina z lesom, Dol. Logatec; Japelj Franc, trgovina in izvoz lesa, Dol. Logatec; Udovič Anton, trgovina z lesom, Planina pri Rakeku; Anton Petkovšek, trgovina z lesom, Dol. Lo-gatec.

Odhor za razdelitev tehničnega lesa. V Ro-mi je bil osnovan odhor za razdelitev tehnič-nega lesa.

Obvezna delovna služba v Švici. Švicarski zvezni svet je vpeljal obvezno delovno službo za vso žensko in moško mladino od 16. do 20. leta. Zlasti hočejo zaposliti mladino pri kmeč-kih delih. Vsi podjetniki morajo takoj prijaviti občanom imena mladine, ki naj bi bila zapo-slena pri kmetijskih delih.

Banka za mednarodne obračune v Bazlu (Švica) bo izplačala 6% dividende kot prejšnja leta.

Predpisi o ukoriščanju žitnega pridelka

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je iz-dal naslednjo naredbo:

Člen 1. Pšenica, rž, soržica, ječmen, koruza so od trenutka žetve in po vsej svoji količini v zrnu pri pridelovalcu ali pri tistem, ki ima pridelek, pod zaporo na razpolago Pokrajinskega prehra-njevalnega zavoda in se ne smejo zapori odte-gniti, kolikor ne določa naslednji člen izjem. Taki zapori se smejo podrediti tudi drugi pridelki, po-rabni za peko kruha in za druge vrste živil.

Člen 2. Od te zapore so izvzeti v količinah iz člena 9. 10., 12 in 13. te naredbe tisti pridelki, ki so določeni za družinsko potrošnjo prideloval-cev in s temi izenačenih oseb ter količine za se-tev in za rejo živine. Pridelki, ki kakor koli pre-segajo setvene potrebe, se morajo oddati pri zbi-ranju.

Člen 3. Pridelovalci in imetniki z zaporo ob-seženih pridelkov so jih dolžni hraniti in so od-govorni, da se upošteva zapora do njih oddaje pri zbiranju. Z zaporo obseženi pridelki se ne smejo porabiti, odstopiti, skriti ali uničiti. Nad njimi izvršujejo nadzorstvo organi iz člena 1. na-redbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 in name-ščenj Pokrajinskega prehranjevalnega zavoda ter okrajnih načelstev in občinskih uradov.

Člen 4. Oskrbovalci gospodarstev, na katerih se pridelujejo žita, morajo prijaviti uradom občin, na katerih ozemlju so njih gospodarstva, ves svoj pridelek pšenice, rži, soržice, ječmena in koruze v 10 dneh po končani mlačvi ali robkanju, naj-kasneje pa v naslednjih rokih: do vseheta 31. av-gusta 1942-XX za pšenico, rž, soržico in ječmen, do vseheta 30. novembra 1942-XXI za koruzo. V teh prijavah morajo navesti ob svoji odgovornosti oskrbovalci gospodarstev tudi sporočila in podat-ke, ki so potrebni, da se oprostijo zapore tiste količine, ki naj jih obdržijo za porabo družine in gospodarstva. Prijave se morajo sestaviti na po-sebnih obrazcih, ki se dobijo pri občinskih ura-dih. Pokrajinski prehranjevalni zavod ima pravico izvesti ovedbe za nadzorovanje resničnosti prijav.

Člen 5. Z zaporo obsežni pridelki se morajo oddajati pri zbiranju na krajih, ob pogojih in v rokih, kakor jih določi Pokrajinski prehranjevalni zavod.

Člen 6. Oddani pridelki se plačujejo po cenah, ki jih določi Visoki komisariat, nanašajočih se na blago, oddano v razsutem stanju v zbiralnih sre-diščih, ki jih določi Pokrajinski prehranjevalni zavod.

Člen 7. Pridelovalci žita so ob žetvi dolžni obdržati količine, potrebne za setev v izmeri, do-ločeni v členu 12. te naredbe. Tisti, ki bi si radi nabavili obrabno semensko žito, morajo izročiti enako količino obdržanega žita.

Člen 8. Oskrbovalci gospodarstev, na katerih se prideluje oves, morajo prijaviti uradom občin, na katerih ozemlju so njih gospodarstva, količino pridelanega ovasa v 10 dneh po končani mlačvi, najkasneje pa do vseheta 30. novembra 1942-XX. Pridelovalci ali kdor koli je sicer upravičen raz-polagati s pridelkom, smejo oves kakor koli od-pustiti samo po predhodni odobritvi Pokrajinskega prehranjevalnega zavoda. Če se izkaže za po-trebno, sme Pokrajinski prehranjevalni zavod do-ločiti tiste količine ovasa, ki jih morajo prideloval-ci oddati, upoštevaje doseženi pridelek in potrebe gospodarstva.

Člen 9. Količine pšenice, ki se od letine 1942 smejo obdržati za porabo družine izven zapore in obvezne oddaje pri zbiranju, se določajo za vsako epodaj navedeno skupino v tehle najvišjih izmerah:

a) neposredni obdelovalci žitnih posestev, najsi so njih lastniki, uživalci ali zakupniki: po 2 stota pšenice za obdelovalca in za vsako osebo družine in osebja, ki se pri njem preživlja; b) vodilni oskr-bovalci žitnih gospodarstev, najsi so njih lastniki ali uživalci ali zakupniki (neposredni oskrbovalci ali epolovinarji ali v delnem kolonatu ali v družbi): po 1,50 stota za oskrbovalca in za vsako osebo družine ali osebja, ki se pri njem preživlja; d)

Visoki komisar

za Ljubljansko pokrajino

in

Poveljnik XI. Armadnega zbora

objavlja:

V noči na 2. junij so komunistični elementi v Ljubljani ubili fašista Nicola Zito, uslužben-ca pri krajevni zvezi bojovniških fašistov.

Izvajajoč naredbo z dne 13. aprila t. l. in ker je pretekli predpisani čas, ne da bi bili odkriti zločinci omenjenega zločina, je bila odredjena ustrelitev sedem oseb, ki so zaneslji-vo krive terorističnega in komunističnega de-lovanja.

Usmrtitev je bila izvršena dne 11. junija ob 3.30.

Ljubljana, 13. junija 1942-XX.

Uradni razglasi

stalni in najeti delavci na žitnih gospodarstvih, če se plačujejo po delovni pogodbi v naravi: po 2 sto-ta za vsakega delavca in za vsako osebo družine, ki se pri njem preživlja; e) voditelji in uradniki žitnega gospodarstva, ki tam stalno opravljajo svojo službo s tehničnim konceptnim ali pisarni-skim delom: po 1,50 stota za vsakega voditelja ali uradnika in za vsako osebo družine, ki se pri njem preživlja; f) župne nadarbine in zajednice, ki oskr-bujejo neposredno žitna gospodarstva kot lastniki ali kot užitarji ali kot zakupniki: po 2 stota na glavo za člane zajednice, ki vse leto pomagajo pri obdelovanju zemljišč, po 1,50 stota za tiste, ki po-magajo samo z vodstvom in po 1 stot za vsakega drugega člana zajednice.

Člen 10. Namesto pšenice v celoti ali delno se lahko obdržijo naslednje količine drugega žita, ki se pridela na istem kmetijskem gospodarstvu: ko-ruze po 1,50 stota za vsak stot pšenice; ječmena po 1,30 stota za vsak stot pšenice; rži po 1,10 sto-ta za vsak stot pšenice.

Člen 11. Ni dopustno obdržati žito za lastno in družinsko porabo lastnikom zemljišč, ki so dana v zakup, četudi je s pogodbo določeno dajanje od-mene v naravi.

Člen 12. Količine žita, ki jih smejo obdržati pridelovalci za setvene potrebe izven zapore in ob-vezne oddaje pri zbiranju, se določajo na vsak hek-tar, ki naj se obdeli, z naslednjimi najvišjimi iz-merami: pšenice po 2 stota, rži po 1,80 stota, ječ-mena po 1,50 stota, koruze po 0,60 stota za žitno površino, koruze po 1,30 stota za pridelavo krme.

Člen 13. Za rejo živine smejo obdržati pride-lovalci izven zapore in obvezne oddaje pri zbi-ranju naslednje najvišje količine koruze: a) za vsakega starejšega prašiča, določenega za pitanje, po 3 stote, b) za vsako plemensko svi-njo, vsehvišjo porabo za pujske, po 5 stotov.

Člen 14. Razveljavljajo se naredbi z dne 27. junija 1941-XIX št. 56 in z dne 12. avgusta 1941-XIX št. 83 in vse določbe, ki bi nasprotovale določbam te naredbe.

Člen 15. Kršitelji določb te naredbe in odredb, ki jih izda v izvrševanju podeljenih mu pooblastil Pokrajinski prehranjevalni zavod, se kaznujejo, če dejanje ni huje kaznivo, po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 v denarju do 5000 lir ali z zaporom do dveh mesecev. V hujših pri-merih se lahko izreče poleg denarne tudi zaporna kazen.

Odtegnjeni ali prikriti pridelki se, pri komer koli so, zaplenijo.

Predpisi za ukoriščanje lanenega semena

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je iz-dal naslednjo naredbo:

Čl. 1. Pričenši z letnico 1942 morajo pride-lovalci ali kdor koli je upravičen razpolagati s semenom, prijaviti vse laneno seme Pokrajinske-mu prehranjevalnemu zavodu v 30 dneh po spravi-lu in je vse seme pod zaporo na razpolago Vi-sokega komisariata, kolikor ne določa naslednji člen izjeme.

Čl. 2. Od te zapore so izvzete količine, ki so potrebne za porabo pridelovalnega gospodarstva, računajo po največ 250 kg na vsak hektar na-vadno z lamom posejane površine.

Čl. 3. Z zaporo obsežno seme se mora od-dajati na krajih, ob pogojih in v rokih, ki jih določi Pokraj. prehr. zavod.

Čl. 4. Trdnice, ki so pooblaščenice za prevzem semena, katero je treba oddati po določenih pred-njega člena in za njegovo predelavo, določi Vi-soki komisariat, ki ustanovi tudi pogoje za pre-delavo semena in za oddajo v promet olja ter njegovih postranskih izdelkov.

Čl. 5. Trdnice iz prednjega člena morajo vo-diti proti dopolnjevan prejemni in oddaji vpis-nik, ki ga prehodno vidira Visoki komisariat, in v katerem morajo vpisovati vse podatke, nana-šajoče se na promet lanenega semena in izdel-kov, dobjenih pri njegovi predelavi.

Čl. 6. Določbam te naredbe se smejo podre-diti drugi pridelki, iz katerih se da dobivati olje.

Čl. 7. Razveljavljajo se naredba z dne 27. ok-tobra 1941-XIX št. 139 in vse določbe, ki bi na-sprotovale določbam te naredbe.

Čl. 8. Kršitelji določb te naredbe in odredb, ki jih v izvrševanju podeljene oblasti izda Pokr. prehr. zavod, se kaznujejo, če dejanje ni huje kaznivo, po postopku iz naredbe z dne 26. ja-nuarja 1942-XX št. 8 v denarju do 5000 lir ali z zaporom do dveh mesecev. V hujših primerih se sme izreči poleg denarne tudi zaporna kazen. Odrediti se sme začasni ali predlagati trajni od-vez obrtne pravice. Vselej se odredi zaplemba proizvoda.

Raztegnitev obveznosti poseka ob cestah in železnicah

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je iz-dal naslednjo naredbo:

Čl. 1. Obveznost poseka, odredjena z nared-bama z dne 8. maja 1942-XX št. 87 in z dne 6. junija 1942-XX št. 111, se razširja nadalje na sledeče pasove: Vzdož ceste Semič—Stranska vas —Črnomelj na obeh straneh cele progo.

Vzdož ceste Semič—Jugorje:

na obeh straneh cele proge.

Vzdož ceste Semič—Srednja vas—Črmošnjice—

Toplice—Straža na obeh straneh cele proge.

Vzdož ceste Brčice—Kleč:

na obeh straneh cele proge.

Vzdož ceste Mokronog—Šmarjeta—Kronovo—No-

vo mesto: na obeh straneh cele proge.

Vzdož ceste Mokronog—Trebelno:

na obeh straneh cele proge.

Vzdož ceste Bistrica—St. Rupert:

na obeh straneh cele proge.

Vzdož ceste Grosuplje—Kočevje:

na obeh straneh cele proge.

Vzdož ceste Skofljica—Pijava gorica—Turjak—

Velike Lašče—Ribnica—Kočevje:

na obeh straneh cele proge.

Vzdož ceste Kočevje—Livold—Stalcarji—Banja

Loka—Fara—Petrina: na obeh strane proge.

Vzdož ceste Kočevje—Stari log—Smuka—Dvor:

na obeh straneh cele proge.

Vzdož ceste Livold—Mozelj—Rajndol:

na obeh straneh cele proge.

Vzdož ceste Zlebič—Sodražica—Nova vas:

na obeh straneh cele proge.

Vzdož ceste Nova vas—Hrib—Draga do pokrajins-ke meje proti Čabru: na obeh straneh proge.

Vzdož vzorne poti pod hribom med Mahovnikom in Dolgo vasjo: na obeh straneh cele proge.

Pas okrog kočevske električne centrale in vodovoda: v krogu s polmerom 150 m okoli teh naprav.

Vzdož ceste Višnja gora—Trenlje:

na obeh straneh cele proge.

Čl. 2. Za posek pasov iz prednjega člena ve-ljajo nespremenjeno določbe, za kršitelje lo-teh pa kazni iz naredbe z dne 8. maja 1942-XX št. 87.

Za vedno so nas zapustili naši najdražji in nepozabni

Anton Mravlje star.

gostilničar in mesar

Franc Mravlje

stud. lur.

Vinko Mravlje

dijak učiteljskega

Na zadnji poti jih bomo spremili v ponedeljek, dne 15. junija, ob 10 dopoldne

na farno pokopališče.

Brezovica pri Ljubljani, dne 13. junija 1942.

Globoko žalujoči Mravljetovi in sorodstvo.

Droblne novice

Koledar

Nedelja, 14. junija: Bazilij Ve, škof in cerkveni učenik; Elizej, prerok; Digna, devica in mučenica; Mareijan, škof in mučenec; Metod, škof. **Ponedeljek, 15. junija:** Vid, mučenec; Modest, mučenec; Germana, devica; Bernard, spoznavalec; Libija, mučenica; Benid, mučenec. **Torek, 16. junija:** Fr. Regis, spoznavalec; Beno, škof; Julita, mučenica; Rajnerij, spoznavalec.

Cenik za sadje in zelenjavo št. 16

veljaven od 15. junija 1942-XX. Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino določa na podlagi svoje navedbe št. 17 z dne 9. maja 1941-XIX naslednje cene v prodaji pri proizvajalcu ter pri trgovcu na debelo in drobno. Cene, ki so maksimalne, določajo v kategoriji obliki mejo, za katero se morajo cene dejansko gibati pri kmetu oziroma pri trgovcu. Iz tega sledi, da je pač mogoče prodajati nižje, nikakor pa ne višje kakor po določeni ceni. Prve številke pomenijo cene na debelo, druge pa cene na drobno: česen 8,50, 9,50; beluš 8,10, 9,00; Zgodnja pesa 3,25, 4,10; Rdeči korenček letošnji 3,85, 4,45; Zeljnate glave 3,55, 4,25; čebula letošnja 3,85, 4,45; fižol strožji 4,60, 5,20; solata glavna italijanska 3,25, 4,05; grah 3,75, 4,25; špinača 3,65, 4,65; bučke 4,50, 5,30; pomaranče ovalne 7,50, 9.—; pomaranče la 6,40, 7,60; pomaranče IIa 5,25, 6,10; češnje Ivrste 5,40, 6,30; limone I. vrste (15 cm obsega) 3,25, 4,05 (komad 0,40); limone II. vrste (pod 15 cm) 3.—, 3,45 (komad 0,35); orehi Sorrento 30.—; orehi navadni 25.—; krompir novi 2,95, 3,40 lir.

Opombe: 1. Prva vrsta: zelenjava in sadje mora biti zdravo, sposobno za prevoz. Izločajo se pridelki, ki so izobličeni, poškodovani, nagniti ali nezadostno sočni. — 2. Pri označbi cen je pristaviti tudi vrsto blaga po kakovosti. Trgovci na debelo morajo izročiti kupcem račun z označbo blaga, vrste in enotne cene ter morajo tudi kupci na zahtevo izdati tak račun. — 3. Ta cenik mora biti izvečen v prodajnih prostorih na dobro vidnem mestu in velja — izvečen domači krompir — le za uvoženo blago. Razume se brez tare. — 4. Za domačo zelenjavo in sadje v Ljubljani in trgovini na drobno pa veljajo najvišje cene tedenskega mestnega tržnega cenika. — 5. Okrajna načelstva lahko določijo še nižje cene od zgoraj navedenih, vsako zvišanje pa mora biti predhodno odobreno od Visokega komisariata. — 6. Kršitelji tega cenika se kaznujejo po uredbi št. 8, Sl. l. št. 8 odd 28. januarja 1942-XX in ostalih zakonitih predpisih.

Ljubljana, 12. junija 1942-XX.

Visoki komisar: EMILIO GRAZIOLI

V ponedeljek bo izšel znameniti detektivski roman

Skrivnost dr. Fu-Man-Čuja

Kupujte, berite knjige »Slav. knjižnice«.

S tem opravljate dobro kulturno delo, pa tudi socialno — saj te knjige dajejo delo in kruh številnim grafičnim delavcem in njihovim družinam.

Knjige dobite v vseh knjigarnah in trafikah

Novi grobovi

† Matija Gabrenja. V Ljubljani je umrl v soboto ob 9 dopoldne 61 letni poznani hotelir in posestnik na Rakeku g. Matija Gabrenja. Zadnja leta je bolehal, bolezni pa ga je priklenila na posteljo šele zadnje dni, ko je izgubil mnogo krvi in so ga morali pripeljati v Ljubljano, kjer je dobil transfuzijo krvi. Pokojni je bil vse svoje življenje delaven, skromen in pošten. Zaprta žaluzija ženo Ivanka in 3 otroke: vojka, Ljudmilo in Cirila. Pokopali ga bodo v ponedeljek ob 9 dopoldne na Rakeku. Hudo prizadeti družini izrekamo ob bridki izgubi naše iskreno sožalje, rajnemu pa naj sveti večna luč!

Jama Madelalne

diplomirana terapevtinja za govorilne, glasovne in dihalne motnje, deluje na šolski polikliniki. Na domu: Ašbetova 4, pa v torek, četrtek in soboto od 10—15

— V spomin pokojnega inž. Franceta Stareta, ljubitelja slovenske umetnosti, sta poklonila 3000 lir za tiskovni sklad revije »Umetnost« družina inž. Bonacič iz Spakata in gospod Radovan Stare, trgovca iz Ljubljane. Uredništvo »Umetnosti« se plemenitim darovalcem iskreno zahvaljuje!

— Gostinskih obratov v vednost. Sindikat gostinskih podjetij Združenja trgovcev Ljubljanske pokrajine vabi vse svoje člane, da se udeležijo skupščine sindikata, ki bo v torek, dne 16. t. m. ob 10 dopoldne v prostorih delavske zbornice v Ljubljani. Dnevni red: otvoritev skupščine, čitanje določil sindikata, volitev predsednika sindikata, volitev zastopstva v sindikat, slučajnosti.

— Lepi uspehi zadržnega dela med našimi železničarji. Pred nekaj tedni smo poročali o lepem uspehu Nabavljane zadrage državnih uslužbencev, ki je imela redni občni zbor ter praznovala dvajsetletnico svojega obstoja. Podobne in še večje uspehe kaže zadržna ideja tudi med našimi železničarji, njihova Nabavljana zadruga pa je sploh med našimi največjimi zadrugami, če ni največja. Tudi ta zadruga bo imela te dni že svoj 20 redni občni zbor. Ta zadruga se je razvila iz prejšnje Železničarske poslovalnice. Ustanovljena pa je bila leta 1922. Tudi ta zadruga je imela kar skromne začelke. Tako je zadruga imela konec l. 1922, 541 članov, konec l. 1932, po desetih letih obstoja, že 6832, konec leta 1940, 8483 članov in konec lanskega leta 9297 članov. To se pravi, da je včlanjen v njej skoraj ves železničarski stan v naši pokrajini. V istem razmerju so rasti tudi deleži, katerih skupna vsota je narasla do konca lanskega leta že na 1.047.287 lir, rezervni fond pa je narasel na 2 milijona 829.430 lir. Ob zaključku l. 1941 so se zvišale tudi naslednje postavke: povračila 444.598 lir, izplačanih posmrtnin je bilo l. 1941 skupno 51.268 lir, podpore članom eo znašale 114.379 lir, prodanega blaga lani pa je bilo skupno za 16.242.318 lir. Poleg trgovine, ki ima prav vse življenjske potreščine, ima zadruga tudi lastno mlekarno in lastno menzo za člane. V vseh 20 letih je zadruga prodala svojim članom blaga za — preračunano v sedanjajo valuto. — preko 200 milijonov lir. Na uspehe

te svoje pomembne zadrage je naš železničarski stan v resnici lahko ponosen.

— Zupantičev prevod Shakespeareove dramske pesnitve »Vihar« je pravkar izšel pri Slovenski Matici s spremnimi besedami dr. Franceta Koblarja in v elegantni opremi arh. Marka Zupantiča. V karton vezani izvod stane za naročnike 20 lir, v platno 26 lir.

— Hrošče nabirajo. Nekateri podjetni brezposelni ljudje in pa mladina je prišla na podjetno idejo, namreč na nabiranje hroščev. Te hrošče potem nabirali prodajajo po hišah na robu mesta, in sicer predvsem rejcem kokoši. Ti cenijo hrošče kot dobro pičo kokošim in jo radi odkupujejo od nabiralec. Povprečna cena hroščem je lita za kilogram. Nekateri nabirali so na ta način zaslužili že kar čedne zneske z nabiranjem hroščev.

— Krompir že cvete. Krompir letos prav dobro kaže in tudi letošnja dolga zima je koristila v toliko, da je uničila precej škodljivcev, zlasti bramorjev in voluharjev, ki so krompirju najbolj nevarni. Krompirjevo listje je lepo pognojalo ter sedaj že razvija cvetje. Zgodnji krompir je že skoraj ves v cvetju ali pa bo začetel te dni. Pač pa utegne ovirati razvoj krompirjevih gomoljov suša, ki traja že skoraj dva tedna in tudi vremenske napovedi ne prerokujejo skorajšnjega dežja. V hudi suši pa krompir nerad razvija gomoljke. Če bi se pa vreme nenadno spremenilo, recimo, da bi prišlo kakšne nevihte s točo, bi te še bolj škodovala krompirju, kakor pa suša. Stara kmečka izkušnja namreč ve povedati, da toča škoduje tudi krompirju, ako pobije njegovo gornje listje kadar so v cvetju. Pozneje toča krompirju ne škoduje. Zato je umevno, ako dandanes kmetovalci in mali pridelovalci z bojaznijo gledajo v nebo in ugibajo, kakšno bo vreme. V naši pokrajini je pač krompir glavna hrana in od krompirjeve letine je odvisno, kako bomo pozimi jedli!

— Potočnice so še vedno moderne. Izraz »potočnice« je ponekod v naših krajih še ohranjen. To so namreč mlekarji vozički, s katerimi so prav do predkratkim kmečke mlekarice izključno vozile mleko v Ljubljano. Dandanes pa že mnogo mlekaric vozi mleko v Ljubljano kar s triciklji in se med seboj zelo postavljajo, katera ima lepši tricikelj. Toda »potočnice« imajo še vedno svojo veljavo in jih je tako na deželi kakor tudi v Ljubljani še vedno dovolj videti. Ti vozički imajo sedaj komaj blizu sto let zgodovine. Poprej so mlekarice nosile mleko v Ljubljano na glavi. Posode, nekoč lončene, pozneje emajlirane, nato kositaste — aluminijaste so šele nekaj let sem v veljavi — so mlekarice naložile v košaro ali jerbaze, na glavo so dale svitek in nanj naložile težko breme, pa so šle peš v Ljubljano, pogosto tudi po več ur daleč. Nekdanji župnik v St. Vidu nad Ljubljano, Blaž Potočnik (1799 do 1872), znan slovenski prosvetni delavec, pesnik — mnoge pesmi so že ponarodele — ljudski zdravnik, urar, sploh vseznalec, je videl tudi trpljenje mlekaric. Zasmililo se mu in mnogo je premišljeval, kako bi jim pomagal. Iznal je pripravne vozičke, ki jih je res tudi uvedel. Sprva je moral mlekaricam celo prigovarjati, da so opustile naporno nošenje mleka na glavi, ko pa so spoznale, kako pripravi so ti dvokolesni vozički, so se jih hitro oprijele. Tako doživljajo »potočnice« sedaj stoletnico svojega obstoja. Pojav mlekaric s temi vozički je za Ljubljano prav tipičen, kar v drugih mestih, tudi v sosednih, takih vozičkov ne poznajo. Na Krekovem trgu, kjer se ustavijo mlekarice in druge kmetice, ki pripeljejo tudi s takimi vozički svoje pridelke v Ljubljano, je vsako dopoldne videti celo zbirko »potočnic«, dokaz, da so kljub tricikljam in sličnim vozilom ti vozički še vedno praktični.

Ljubljana

Nedelja Jezusovega Srca v cerkvi sv. Jožefa

Danes bo slovesno blagoslovljen novi kip cerkvenega zaščitnika sv. Jožefa, ki je domače umetniško delo akad. kiparja Božidarja Pengova. Blagoslov bo izvršil ob obilni asistenci prevzvišeni g. škof dr. Gregor Rožman v imenu sv. očeta Pija XII. S posebnim pooblastilom bo podelil ob sklepu slovesne sv. maše papežev blagoslov. — Čez dan bo izpostavljeno Najsvetejše in se vrši slovesna adoracija. Za sklep bo popoldne vsakoletna pravna procesija, ki jo bo vodil Prevzvišeni.

Podrobni spored bo sledeči: jutraj sv. maše ob pol 6, 6 (s petjem in govorom), pol 7 in 7. Sv. obhajilo bo še ob pol 8. — Ob tri četrt na 8 slovesni vzhod Prevzvišenega, blagoslov kipa, škofova pridiga, pontifikalna sv. maša z orkestrom; sv. obhajilo med mašo; na koncu maše papežev blagoslov vsem navzočim s popolnim odpuščanjem pod navadnimi pogoji, nato darovanje za novi kip in se bodo delile spominske podobice.

Po končani slovesnosti (okrog 10) se začne slovesno čiščenje evharističnega Srca Jezusovega. Najprej se izpostavi Najsvetejše, potem je še ena sv. maša, nato pa se vrstijo adoracijske ure ves dan. Veneriki so vabljeni, da se v obilnem številu udeležijo zadostilnega čiščenja.

Popoldne ob 5 ima govor g. prior križiškega reda Valerijan Učak, nakar se razvrti procesija z Najsvetejšim, ki se pomika po bližnjih ulicah in h kateri vabimo vse častilce Srca Jezusovega, posebno pa mladino. Sveče za procesijo se dobivajo ves dan v cerkveni veži. Po vrnitvi v cerkev litanije, pravne molitve, zahvalna pesem in blagoslov. Ob sklepu darovanje okrog oltarja za kip sv. Jožefa in delitev spominskih sličic.

1. Vodstvo po umetniški razstavi kiparja Franceta Goršeta in slikarja Mihe Maleša bo v nedeljo, 15. t. m. ob 11 v Jakopičevem paviljonu. Vodil bo akad. slikar prof. Mirko Subić. Ker je naše občinstvo, ki tako živo spremlja pojave v slovenski umetnosti, pokazalo že pri prvih dveh vodstvih toliko pozornosti tej zanimivi razstavi, zato tembolj opozarjamo vse ljubitelje naše umetnosti, naj se udeležijo v nedeljo vodstva v čim večjem številu! Opozarjamo tudi vse imetnike permanentnih vstopnic na vodstvo. Pazite na številke vstopnic — izmed vsakih 50 bo izžrebana po ena umetnina, ki je na ogled v razstavnih prostorih!

1. Gojenje Državnega osrednjega zavoda za ženski domači obrt v Ljubljani, Novi trg 4 se pozivajo, da se zgledajo dne 15. t. m. ob 9 dopoldne na zavodu. — Ravnatelstvo.

1. Kongregacija gospodičen in Kongregacija učiteljice pri sv. Jožetu. Namesto v ponedeljek, 15. t. m. bo zaključni shod v ponedeljek, 22. t. m.; 21. t. m. pa skupno sv. obhajilo z obnovo posvetitve.

1. Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske ima v ponedeljek, 15. junija t. l. ob 18 v Hubadovi pevski dvorani občni zbor z običajnim dnevnim redom.

1. Neimenovana gospa je darovala 200 lir za akademike v počastitev spomina dr. Ehrlicha. Denar hrani uprava.

1. V Ljubljani umrli od 5. do 11. junija 1942: Samotorčan Pavel, 76 let, zvančnik drž. žel. v pok., Krakovski nasip 10; Golob Marija, roj. Rodušek, 57 let, vdova delavca, Japljeva ul. 2; Roj Josip, sin delničarja, Brdo 22; Trost Marija, roj. Balestra, 67 let, žena zasebnega uradnika, Vidovdanska c. 9; Černe Marija, roj. Strojani, 63 let, trgovka s sadjem, Hradeškega c. 2; Siard Stefanija, roj. Krže, 42 let, trgovka, Trnovski pristan 12; Mazi Jerica, roj. Kos, 59 let, žena vojnega uradnika v p., Dermotova ul. 14; Konič Ivan, 72 let, višji žel. uradnik v p., Vodovodna c. 1; Stopan Marija, roj. Novak, 61 let, postrežnica, Predjamska ul. 56; Zargaj Josipina, roj. Herbst, 79 let, vdova ravnat. zemlj. knjige, Korytkova ul. 3. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Koser Albina, roj. Mastek, 56 let, trgovka, Gorupova ul. 18; Škrjanc Edvard Tomaž, 25 let, delavec drž. žel., Krojaška ul. 6; Dolene Franc, 18 let, mehanik, Brezje pri Dobrovi; Kržišnik Ivan, 76 let, hlapec, nestalnega bivališča; Cepin Janez, 90 let, zasebnik, Čozova 9; Burja Ludvik, 45 let, šolski tajnik, Janševa 6; Pavlin Blaž, 47 let, zidar, Medvedova ul. 7; Gorenc Neža, roj. Kotar, 78 let, učiteljica, Jermen vrh 15, obč. Bučka; Bukovnik Franciška, roj. Dečman, 51 let, Zabajak št. 3; Heuffel Dragotin, 41 let, služitelj, Zaloška cesta 5; Javornik Ivan, 13 let, vajenec, Jurčkova pot 131.

Najlepše delo krščanske asketike
Zakladnica žvilienskih nauk
Biser-knjiga za učenega in preprostega

HOJA ZA KRISTUSOM

od Tomaža Kempčana je izšla v založbi
Ljudske knjigarnice v Ljubljani.

To izdajo — ki je pri Slovencih že trinajsta — je pripravil dr. Aleš Ušeničnik.

Obe pa sta elegantno opremljeni. Cena navadni izdaji je L 2.—, tini izdaji pa L 30.—. Hoja za Kristusom je izdana v priročni, žepni obliki.

Naročite jo pri
LJUDSKI KNJIGARNI V LJUBLJANI
Pred Škofijo 5 — Telefon 25 29

1. Obnova hišnih pročelij. Kdo pozna naše Ljubljano, kako zelo so hišni gospodarji pazili na to, da je bila zunanost hiš in tudi drugih poslopij čim najbolj čedna in lepa. Pogosto so obnovljali hišna pročelja ali vsaj prebarvali, a zdaj so posebno priljubljeni hiš popisani in zamazana tako, da je zunanja slika neugodna in potrebna obnove. Mestno poglavarstvo zato na podlagi § 22 gradbenega zakona nujno poziva vse prizadete posestnike, naj svoja hišna pročelja uredijo, posebno naj pa očistijo in prebarvajo priljubljena hiša. Če hišni posestniki temu pozivu ne bi hoteli ustreči, bo mestno poglavarstvo prisiljeno s posebno odločbo predpisati ustrezno ureditev hiš z določitvijo, da bo pročelje po neuspešnem poteku v odločbi določenega roka ustrezno uredilo mestno poglavarstvo na stroške hišnega lastnika. Vsa potrebna navodila za dovoljeno ureditev pročelij daje mestni tehnični oddelek v sobi 36 v kresli na Nabrežju 20. septembra 2-11.

1. Borovnice na trgu. Sobotni živilski trg je bil živahen in z gotovimi potrebščinami dobro založen. Domača glavna solata je dominirala na trgu. Ogromni jerbasi solate so bili pripeljani iz Trnovega in Krakovega. Ni bila vsa prodana, mnoge solate so morale prodajalci odpeljati s trga domov. Veliko je razne povrtine. Domača kole-rabca je vedno lepša. Veliko je bilo povpraševanje po grahu, ki je bil ves — bila ga je primer-na zaloga — v dobri uri pokupljen. Grah postaja takorekoti bistveni del vsakemu kosilu Ljubljana-čana. Vse češnje so bile kmalu prodane. Dve okoličanki sta prodajali na drugem zelenjadnem otoku prve letošnje borovnice. Dajali sta jih po 5 lir liter. Borovnice so, tako pravijo, posebno dobro obrodile na Golovcu in po gozdovih proti Podmolniku.

1. Tudi Spica je oživela. Sedaj, ko je kopalna sezona na višku, je oživela tudi znamenita »Spica«, namreč kraj ob Ljubljani, kjer se odcepi Gruberjev prekop od Ljubljane. Ta kraj je kljub regulaciji Ljubljane še vedno pripraven za kopanje, ima to lepo lastnost — namreč, da kopalcem ni treba plačevati nobene vstopnine. Na »Spici« je sedaj prav živahno vrvenje, pa tudi voda je zelo pri-pravna, ker je precej visoka, zakaj zasilna zatvornica je še vedno zaprta in zadržuje Ljubljano, da ne more teči vsa ekzi mesto. To pa zaradi del trajne zatvornice pred cukrarno, ki bodo letos dokončana. Prihodnje leto bo ta zatvornica na Prulah opuščena in bo Ljubljana pač mogla teči ekzi mesto. Toda tudi potem bo »Spica« še vedno zelo pripravnop kopališče, ker bo voda kljub temu dovolj visoka, tako da bodo imeli kopalci še vedno dovolj prilike za plavanje.

Naznanila

GLEDALISCE. Drama: Nedelja, 14. junija ob 17.30: »Sola za žene«. Izven. Zlžnane cene od 12 lir navzdol. Ponedeljek, 15. junija ob 17.30: »Torek«. 16. junija ob 17.30: »Poročno darilo«. Red. Torek, 16. junija ob 17.30: »Romeo in Julija«. Red. Sreda, 17. junija ob 17.30: »Evgenij Onegin«. Izven. Zlžnane cene od 18 lir navzdol. Ponedeljek 15. junija: Zaprti. — Torek, 16. junija: Zaprti. — Sreda, 17. junija ob 18.30: »Evgenij Onegin«. Red. Četrtek, 18. junija ob 18.30: »Faust«. Red. Četrtek, 18. junija ob 18.30: »Boccaccio«. Opera. Izven. Zelo znižane cene od 15 lir navzdol.

RADIO, 14. junija. — 8.00 Napoved časa, Poročila v slovensčini. — 8.15 Poročila v italijansčini. — 8.30 Koncert organista Amalia Pardinija. — 11.00 Prenos pete maše iz Bazilike Sv. Pavla v Rimu. — 12.00 Razlaga evangelija v italijansčini (O. Zappalari). — 12.15 Razlaga evangelija v slovensčini (O. Sekovanič). — 12.30 Koncert pianiste Mile Dornovski. — 13.00 Napoved časa. Poročila v italijansčini. — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini. — 13.20 Operna glasba. — 13.45 Vojaške pesmi. — 14.00 Poročila v italijansčini. — 14.15 Koncert radijskega orkestra in Komornega zbora, vodi dirigent D. M. Siljane. — 14.45 Poročila v slovensčini. — 17.15 Strekeli Josip: Poletno obrezovanje prtilikavev — predavanje v slovensčini. — 17.35 Koncert kmečkega tria. — 19.30 Poročila v slovensčini. — 19.45 Pisana glasba. — 20.00 Napoved časa. Poročila v italijansčini. — 20.20 Komen-tar dnevnih dogodkov v slovensčini. — 20.40 Orkester Cetra vodi dirigent Barzizza. — 21.10 Koncert Akademice-vega orkestra. — 21.45 Simfonična prireditve družbe EIAR: Simfonični koncert vodi dirigent F. Previtali, sodeluje violinistka Giocanda De Vito. — Poročila v italijansčini.

Ponedeljek, 15. junija. — 7.30 Poročila v slovensčini. — 7.45 Pesmi in napavi (8.00) Napoved časa. — 8.15 Poročila v italijansčini. — 12.15 Duet harmonik Mat-gaj. — 12.35 Violinski koncert Kajetana Burgerja (pri klavirju Marijan Lipovšek). — 13.00 Napoved časa. — Poročila v italijansčini. — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini. — 13.20 Iz-vočnih filmov. — Orkester vodi dirigent Zeme, —

Miha Maleš: Rože, olje. (Iz razstave Gorše-Maleš)

14.00 Poročila v italijansčini. — 14.15 Koncert radijske-ge orkestra, vodi dirigent D. M. Siljane. — 14.45 Po-ročila v slovensčini. — 17.15 Koncert violinista Alberta Dermelja in pianista Marijana Lipovška. — 19.30 Po-ročila v slovensčini. — 19.45 Pisana glasba. — 20.00 Napoved časa. Poročila v italijansčini. — 20.20 Komen-tar dnevnih dogodkov v slovensčini. — 20.30 Vojaške pesmi. — 20.45 Orkester koncert Pavla Hanšigaja. — 21.15 Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Siljane. Sodeluje altistka Elza Karlova. — opera glasba. — 21.30 Poročila v slovensčini. — 22.00 Glasba Beethovna. — 22.45 Poročila v italijansčini.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarnice v nede-ljo: mr. Piccoli, Tyrševa c. 6, mr. Hočevar, Celovška cesta 62 in mr. Gariš, Moste, Zaloška cesta 47. — V ponedeljek: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, mr. Trnkoczy, ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

POIZVEDOVANJA. Naše so se oblačile in krušne karte na križišču Sv. Petra ceste in Resljeve ceste. Dobe se v upravi »Slovenec«.

Izgubila sem v petek proti večeru od Starega trga do Vodmatarskega neozgodnjeno, krilo iz črne svile z belimi pikami. Pošten najditelj naj jo odda pri upravi »Slovenec«.

Zgubila sem v ponedeljek dne 8. t. m. zjutraj od Sv. Petra ceste do evlilzarne Korskice v pasaži zlato zapetnico z vijoličastim kamnom. Pošten najditelj naj jo odda v upravi »Slovenec«, Kopitarjeva ulica proti dobri nagradi.

S Spodnjega Stajerskega

Smrtina kosa. V Studenci pri Mariboru je umrla žena železniškega delavca Antonija Cebe, stara 35 let. V Počehovi je umrl 54-letni Florijan Hrašovec, viničar. V Braslovčah sta umrla 83letni prevzvitkar Karel Strnad, 58letni šivilja Elizabeta Kodre, 18letni posestnikov sin Vinko Cizej in 58letni prevzvitkar Franc Vašl. V Straži je umrla 83letna Neža Holer.

Poroke. V Braslovčah so se poročili pekovski pomočnik Jožef Zbil in Karolina Jablanšek ter pismonoša Jožef Štuklec in Rozalija Erjavec.

Prometne nesreče. 85letno vdovo rudarja Ano Sabovnik v Mariboru je neki motociklist tako ne-srečno vrgel na stran, da je dobila pretres mo-žganov in hude notranje poškodbe. Prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico, kjer pa je naslednji dan izdihnila. — 20letni gostilničarjev sin Her-man Kolbezen in brivski mojster Lončarič, oba iz Trbovelj, sta se peljala na motornem kolesu. Na nekem ovinku sta z veliko hitrostjo zavozila v voz sena, ki ni imel nobene luči — bilo je na-mreč že pozno zvečer. Kolbezen, ki je vozil mo-torno kolo, je dobil smrtne poškodbe, brivskega mojstra Lončariča so pa hudo ranjena potegnili izpod voza in ga takoj prepevali v trboveljsko bolnišnico. Dvomijo, da bi okrepali. — Antona La-vriča iz Podlipovca je telica s tako silo vrgla na tla, da je obelzel z zlomljenim tilnikom mrtev. Njegovo truplo so prenesli v mrtvašnico.

Iz Hrvatske

Pouk italijanščine obvezen tudi na nemških srednjih šolah na Hrvatskem. Vodstvo nemške narodne skupine na Hrvatskem je sklenilo uvesti v vse nemške srednje šole na Hrvatskem obvezen pouk italijanščine.

Praznovanje praznika sv. Antona na Hrvat-skem. Po celi Hrvatski so danes slavili praznik sv. Antona kot zaščitnika hrvatske oborožene sile in kot godovni dan Poglavnika. Slovesnosti so pri-čele že snoči z velikim sprejemom, ki ga je pri-redil hrvatski vojni minister Kvaternik. Vse vo-jajšnice in vsa državna poslopja so danes izobesila državne zastave. V zgodnjih jutranjih urah so priredile v Zagrebu vojaške godbe budnice. Ob 10 dopoldne je bila v cerkvi sv. Blaža slovesna služba božja za zagrebški častniški zbor, katero se je udeležil tudi general Kvaternik z hrvatsko generaliteto. Opoldne je bilo v vseh vojašnicah skupno vojaško kosilo oficirjev z navadnim mo-jaštvom. Vojni minister je obedeloval v vojašnici dr. Ante Pavelića. Zvečer bo v Zagrebu velik skupni koncert zagrebških vojaških godb. Hrvat-sko gledališče bo ob tej priliki vpriporilo opero »Sunčanic« od Borisa Papandopula.

Iz Srbije

Koncertne prireditve Srbske glasbene akade-mije. Ob koncu školskega leta je priredila Srbska glabena akademija vrsto koncertov, na katerih so obiskovalci in slušatelji te akademije nastopali s skladbami priznanih svetovnih glasbenih umet-nikov in s svojimi skladbami.

Uspeh koncert pevske družine Stankovič. V nedeljo, dne 31. maja, je imela belgrajska pev-ska družina Stankovič duhovni koncert v bel-grajski pravoslavni saborni cerkvi. Na sporedu so bile skladbe Kornelija Stankoviča, Josipa Marin-koviča, Stevana Mokranjca, Stanislava Biničkoga, D. Bortnjanskoga, P. Grigorjeva, G. Lirina in A. Arhangelskega. Vsa izvajana dela so zaradi svoje globoke religiozne inspiracije prevzela številno poslušalstvo, ki je prostrano cerkev napolnilo do zadnjega prostora. Pred koncertom je bil v cerk-vi tudi nagovor arhierejskega namestnika Mi-lutinoviča.

V zameno za modro galico so srbski vino-gradniki letos oddajali razne bakrene predmete in posode.

V despotovačkem okraju v Srbiji so letos posejali 3000 kg semenja sončnice.

Iz večine srbskih okrajev prihajajo v Bel-grad poročila, da so jesenski posevki povsod do-bro prezimili in se lepo razvijajo. Pristojne osred-nje prehranjevalne oblasti so mnenja, da bo le-tošnja letina, če ne bodo nastopile še kakšne vremenske nesreče, zadovoljiva.

Z nastopom vročih dni so razna srbska ko-pališča in zdravilišča dobila prve obiskovalce, ki so večinoma vsi iz Belgrada.

Bengalija v precepu

Kaj vemo prav za prav o Bengaliji?

Poznamo »bengalsko luč«, ki je počasno goreči ogenj iz žvepla, salpetra, antimona in pestrobarvnih kovin, pa pri tem prav nič ne mislimo na Bengalijo. Mogoče se spominjamo, da je veliki pesnik Rabindranath Tagore pesnikoval v bengalskem jeziku, ki je izšel iz sanskrita in je postal književni jezik šele v 16. stoletju. Tudi »kralj džungle«, bengalski tiger, nastopa v mnogih trop-skih romanih.

Tri sto tisoč delavcev tke na šestdeset tisoč električnih statvah pol milijarde kosov vreč iz jute. Te jutove tkalnice pa so v Bengaliji in devet in devetdeset odstotkov vseh jutovih rastlin raste na bengalski zemlji, ki v tem članku pristejemo sem-kaj tudi Assam in dele pokrajin Bihar in Orissa. Po teži sestoji četrtnina vseh bombažastih proizvodov na svetu iz jutovih vlaken, kar poudarja pomen te industrije.

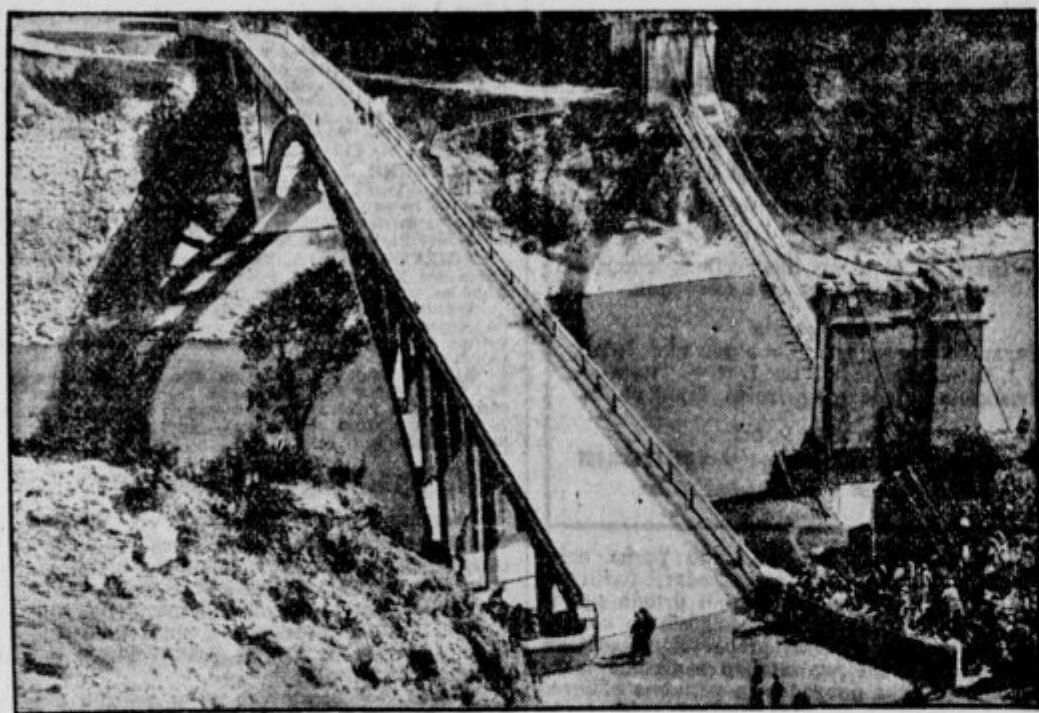
V Assamu so največje čajevske plantaže sveta, kar največ pripomore k dejstvu, da ima Anglija 80 odstotkov vsega čaja na svetu v rokah. Čaj je močno orožje za obvladovanje azijskih ljudi — da drugega niti ne omenimo. Lame v Tibetu pa imajo v svoji državi monopol na čaj. In vprav v čajem, ki so ee nanj Tibetanci navadili, si pridobivajo pokorščino in vse drugo, kar jim je potrebno za vsakdanje življenje. Assamski čaj in kitajski čaj se že stoletja dolgo hudo borita za tibetski trg, medtem ko je Assam že precej spodril kitajski čaj s svetovnega trga.

Od čaja presekajmo k železu in k drugemu, malce bolj neposrednemu sredstvu za obvladovanje dežel — k jeklu. V Bengaliji in Biharju, v nepo-

človeškem ognjeniku, ki je poln razstreljivih snovi, kar pa ni baš vabljivo za primer kake vojske brambe.

Vprav simbolična za delovanje Angležev v Indiji pa je zgodovina ondote železne industrije. Ze pred 2000 leti je bila indijska jeklena, železna in bakrena industrija v tedanjem svetu poznana. Celo domačinske kovnice orožja so dobivale svoje železo iz Indije. S prevzemom angleške nadoblasti pa je bil v zvezi zmeraj večji zastoj indijske industrije železa. Po eni strani je Indija uvažala železniške tračnice za gradnjo železnic in je tako dobivala železne industrijske izdelke iz Anglije. Zato je domača obrt železa začela pojemati in je bila časoma tudi uničena. A tako ni bila uničena le domača indijska železna industrija, marveč tudi na visoki stopnji stoječa proizvodnja gahuna, raznih alkačnih spojin, vitriola, salpetra in boraksa. Ne-koč je bila Indija ena največjih proizvajalnic razstreljivih snovi; toda Anglija, ki je te snovi razpošiljala po vsem svetu, je tudi to izvozno blago črtala s trgovske razpredelnice in ga je nadomestila z uvozi razstreljivih snovi angleške industrije. Nikoli ni Anglija poskusila, da bi podprla indijsko obrt in jo razširila, marveč jo je na račun malo milijonov ljudi, ki so bili v stanu plačevati angleške izdelke, povsem potlačila k tlom.

Nagli porast železnic v bivši svetovni vojni je zahteval lastno industrijo železa, ki bi mogla proizvajati vsaj tračnice, plošče in pločevine — te tudi za ladjedelnice v Kalkuti. Tako so bili že leta 1911 zasnovani temelji za današnje največje in najbolj napredno železarsko podjetje Indije, ki se imenuje »Tata«. Podjetja »Tata« *izhajajo iz neke parzov-*

Most med Indijo in Tibetom čez reko Tert.

eredni bližini Kalkute, so največja in najbolj izdatna ležišča premoga in železne rude v Indiji. Na njih temelji vsa železna industrija Indije. Od povprečno dva in dvajset milijonov ton premoga v Indiji odpade na Bengalijo devetnaest milijonov, in od približno dveh milijonov ton železne rude, skoraj 1.95 milijona ton; dalje ena tretjina mangana in največji del bakra. Zatorej lahko mirno trdimo, da je izguba ali ločitev Bengalije in Biharja enaka izgubi teže industrije v Indiji. In Japonska ima s tem indijski vojni vzmožek (potencial) tako rekoč že na muhi.

Medtem ko se Angleži na severozahodni meji indijske države zmeraj bijejo z afganskimi plemeni, ki so bili deloma le drugotni oznanilci ruskega pritiska na najbogatejšo zakladnico sveta, je mislila Anglija, da ima svojo bodočo težko industrijo v Bengaliji v varnem kotičku, odkoder bi mogla na lastnih industrijskih nogah organizirati obrambo Indije. Zdaj pa je ta orožarna na krožniku pred Bengalskim zalivom delujočimi Japonci, ki so si vzeli tudi že obrambno blazinico Burmo na vzhodu.

Bengalci so kot najmlajše indijsko ljudstvo hkrati tudi najbolj delavni, politično najbolj prebujeni in ognjevit element v družini indijskih ljudstev. Poskus Angležev, da bi Bengalijo odločili od Indije, je tem petdesetim milijonom še v živem spominu. Da ni prišlo do tega, je pripisati grožnjam bengalskih narodnih voditeljev. Na angleški strani so ee brzkonice le ustrašili, da ne zagori kak rdeči bengalski ogenj. Bengalsko železo torej žari na

ske družine iz Bombaya, ki uporabljajo s svojimi železarnami, električnimi podjetji, prometnim letalstvom in filmskimi družbami pač največji industrijski koncern Indije. Leta 1913 so začeli v Asansolu in Jamshedpuru z izdelovanjem jekla. Zdaj izdelajo na leto po tri četr milijona ton jekla; delavcev je v teh tvornicah trideset tisoč in polovico toliko v sem spadajočih rudnikih. Se pred dvajsetimi leti je bilo sto inozemskih tehnikov in inženirjev. Njih število se je pred drugo svetovno vojno skrajšalo na petdeset, ker je bilo nastavljenih zmeraj več Parzov, Indijcev in Angležev iz Indije.

Delavska naselbina železarne z imenom »Jamshedpur-Tata-Nagar« *vsebuje zdaj skoraj sto tisoč prebivalcev. V pokrajini, kjer ni nikjer nobenih drugih ljudi, stoji zdaj pet velikih plavžev, sedem Martinovih peči, več livarn in tvornic jekla in valjarnic z vsemi dodatnimi poslopi. Tu proizvajajo večidel poljedelske stroje, in le nekaj drugih uporabnih predmetov. Po delavce so morali iti skoraj pod vnožje Himalaje, kar so bili ondodni domačini preslabotni. Vendar se ni posrečilo izučiti kakšnega odličnega delavskega kadra. Predvsem niso ti delavci sposobni za kako hitrejšo spremembo v proizvodnji, ker so zmožni le mehaničnega dela, kar velja tudi o predelavcih.*

Mimo podjetij »Tata« *so pomembne le še železarne »Barakar« *(to so združena podjetja družbe »Bengal Iron Co.« *in »Indian-Iron and Steel Co.«*), ki so starejšega izvora in tudi temu primerno bolj starokopitne. Te so pod angleškim vodstvom, ki ni skušalo ta podjetja moderno preurediti.****

poklical? Pač, mati. V njenem klancu je bilo toliko ljubezni, toliko toplote, vendar...

Ko je legal mrak na zemljo in se je Sven odpravil v svetilnik, ga je spremljala. Zrla sta na morje, kjer so se prelivali valovi in se razbijali ob pečinah. Sonce se je nagnilo k zatonu. Prestalne barve so se razlivalje preko neskončnega morja. Prevzeta te prirodne lepote, je mladenka kazajoč na morje vzklikala: »Sven! Sven!«

Njega pa je dušilo v prsih in divje mu je razbijalo srce. Moral se je spustiti in si z živo besedo vsaj nekoliko umiriti srce: »Mara! Obrni se je proti njemu. »Mara! Mornarji smo prosti ljudje. Živimo morju in niš ne vemo o življenju velikega sveta, ne o njegovih čarih. Toda morje, to brezmejno, skrivnostno morje pozna naše hrepenenje in nam odkriva našo usodo.«

Lepa deklica je poslušala pozorno, kot da razume njegovo govorico. Prijazni jasni pogled, je v Svenu zbudil tolikšno hrepenenje, da je ves v ognju živahno nadaljeval: »Mara! Med prebivalci moje rodne vasi krožijo pravljice, da morje samotnemu mnogokrat pričara čudovite slike, katere pa mu takoj zopet iztrga, čim samotni hoče iztegniti roko po njih in si jih osvojiti. Mara! Si ti tudi samo slika, privid? Mara! Mara!«

»Sven!« *je dahnila. Čeprav ni razumela njegove govorice, je vendar podzvestno dojela nje pomen.*

Tedaj se je Sven sklonil in ji nežno poljubil drobno ročico: »Mara! Ti me razumeš! In ti hočeš ostati pri meni? Mara! Ti hočeš!... O Mara, stara morská pravljica je gotovo neresnična,« *je živo Sven dopovedoval, nezavedajoč se, da tuja mladenka ne ume njegovega jezika.*

Mara je občutila, da mora nekaj storiti. Prijela je močno, žuljavo Sveno desnico in rahlo božaje jo je ponavljala: »Sven! Sven!« *Sunkoma se je obrnila in odšla v prtiljce.*

Z nepoznanim bolnim hrepenenjem je zrl za odhajajočo. Še je občutil, kakor dihal rahlo božanje na svoji desnici in bil ves prevzet. Nemirno

Križanka št. 39

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20					21					22					23			
24						25				26					27			
28	29		30			31	32			33	34			35	36			
37		38	39			40	41				42	43					44	
45				46					47					48				
49					50					51					52			

Vodoravno: 1. madžarska reka, 5. duhovniško pokrivalo, 10. hunski poglavar, 15. neuspeh, fiasko, 20. morsko obrežje, 21. soustanovitelj Rima, 22. moštvo (tujka), 23. vrsta masčobe, 24. trebušna bolezen, 25. slovenski pisatelj, 26. rastlinska zajedavka, 27. vrsta živil, 28. ruska reka, 30. del drobovja, 32. srednja šola, 34. zadnjeindijska država, 36. prednjeindijsko mesto, 37. tečaj (tujka), 39. moško ime, 41. domača perutnina, 43. seznam, katalog, 45. prvotni Balkanec, 46. misel (tujka), 47. štirinožna žival, 48. starogrška boginja, 49. prijatelj narave, 50. turški predsednik, 51. tiskarski izraz, 52. gospodar Slovenov.

Navpično: 1. manuskript, 2. fínsko pristanišče, 3. nevestina oprema, 4. Vodnikov sodobnik, 5. industrijska snov, 6. zadnjeindijska reka, 7. slovenski pisatelj, 8. moško ime, 9. vrsta cvetlic, 10. Liparski otok, 11. perzijsko mesto, 12. znamenka ur, 13. peruansko mesto, 14. južnoevropsko gorstvo, 15. grški pisatelj, 16. strupena žuželka, 17. starorimsko domače bo-

žanstvo, 18. ameriški filmski šaljivec, 19. možak, 29. del telesa, 31. arabsko pristanišče, 33. moško ime, 35. zdravilna rastlina, 36. jeza, srd, 38. žensko ime, 39. motvoz, gož, 40. del voza, 42. staroegipčansko božanstvo, 44. žensko ime.

Rešitev križanke št. 38

Vodoravno: 1. polom, 6. brana, 11. možan, 16. Prut, 20. obok, 21. arena, 22. roman, 23. Arosa, 24. dež, 25. olik, 26. mažar, 27. ataman, 28. ara, 30. pega, 31. Debar, 32. steg, 33. bič, 35. Jeriša, 37. roček, 38. pleče, 40. kri, 41. anali, 42. detel, 43. aroma, 44. vran, 45. čada, 46. Čačak, 47. arija, 48. janka.

Navpično: 1. podajač, 2. Ober, 3. Lož, 4. oko, 5. Malešič, 6. brigada, 7. reka, 8. Ana, 9. nameček, 10. Arabela, 11. možakar, 12. Omar, 13. čar, 14. anatom, 15. natečaj, 16. prag, 17. romb, 18. USA, 19. tančina, 29. Arad, 30. pila, 31. dota, 32. eloj, 34. Irak, 36. ena, 37. reč, 38. pri, 39. Eva, 40. krn.

Ker je rilček prekratek

Rdeča detelja je rastlina, ki vsebuje skoraj največ medu. Vendar ni nobene čebele nad temi njivami, in sicer zato ne, ker leži med v teh cvetovih tako globoko, da jih čebele s svojimi rilčki ne morejo doseči. Tako tudi čebele poznajo svoje »Tantalove muk«*...*

Smešnica

»Ali je tvoj oče doma?«
»Ne, ga ni.«
»Saj sem ga pri oknu videl!«
»Za, ampak oče vas je prej videl!«

Pogledal je na uro in je videl, da je bilo že enajst proč. Ni smel izgubljati časa: treba je bilo z vso naglico na delo.

Sprevidel je, da bi bilo nevarno, če bi vstopil v hišo skozi vrata, zato je planil k oknu, ki je bilo k sreči odprto, in se je splazil skozenj. Čim je bil v hiši, je videl oba zločinca, ki ju je bil sledil.

Tedaj je na svoji roki začutil njeno drobno ročico, ki se ga je hotela okleniti.

»Mara!« *je zarjul Sven in se ozrl, ker več ni čutil oprijema njene roke. Razpenjen val je objel vitko postavbo in jo potegnili s seboj, preden je mogel Sven izza ograje.*

»Sven, Sven!« *je obupno donelo iz valov. Kakor blazen je tulil Sven v vihar: »Saj ni mogoče, to vendar ni bila ona!«*

Oprijemajoč se železne vrvi, se je mukoma porival proti svetilniku.

»Mara! Mara!« *Vse tiho, prazno, prazno... Svenu se je zameglilo. Zrušil se je.*

Ko se je budil iz omedlevice, je jutranja zarja zlatila mirno lesketajoče se morje. Igraje se so mehki valovi udarjali ob pečevce.

Strtemu, ki je brezumno strmel v morje, je vsak val šepetal: »Sven! Sven!«

Tega še ne veš?

Čim večje bogatija, tem več spodnjih kril

Še prav do teh dni je bilo v Macedoniji v modi, da so kmetice imele tem več spodnjih kril na sebi, čim bolj so bile bogate. Bogate kmetice so si o praznikih oblekle po 30 spodnjih kril, ki so bile vse polne prekrasnih narodnih vzorin. Seveda ni bilo lahko kmeticam, da so se morale na ta način bahati, saj je obsegala teža teh kril časih več ko 50 kg...

Ura bje 80 ur dolgo

Ura v kakem zvoniku, ki bje vsake četrte ure, udari na dan po 396 krat, torej na leto 144 tisoč 540 krat. Če potrebuje za vsak udarec dve sekundi, je to na leto 80 ur in 18 minut.

Čevlji so bili predolgi

Leta 1386 so šli vizezi kot elegantni gospodje v bitko pri Sempachu. Po tedanjih šegi so bili obuti v tako dolge železne kljune, da jim je bilo nemogoče skočiti s konja in se peš vojskovati. Zato so si v sili z mečem odsekali te kljune. Takrat je moda še moškim glave zmešala...

Brodolomka

Danes je četrty dan, odkar so mu divje peneci se valovi prinesli to čudovito bitje na obrežje skalnatega otoka, ki je vanj butalo razbesnelo morje.

Valovi so jo, oprijemajočo se reišne deske, vprav položili na pečevce. Sven, ki je opravljal svetilnik, je prav razločno videl, kako so jo položili ob vnožje svetilnika.

In sedaj sta na samotnem skalnatem otoku živel dva človeka: on in ona!

Sven se je kaj hitro privadil na tujo mladenko. Njena ljubkost in lepota sta ga popolnoma prevzeli. Iz občutja doslej nepoznane sreče je njegovo mlado srce burno utripalo, kadar sta sedela na obrežju ali v izbi. Z nežnim pogledom je spremljal vsako njeno kretnjo.

Sven je trpel ob spoznanju, da ne razume njene govorice in ona ne njegove. »Od kod je?« ga je mučila radovednost. Ona mu tega v svoji Svenu nerazumljivi govorici ni mogla pojasniti. Le to je vedel Sven, da je mladenka bila edina živa brodolomka, ki so jo valovi prinesli na otok. Ni pa mogel doznati imena, niti državljanske pripadnosti ponesrečenega parnika.

»Kdo je ona?« se je ponavljalo v njem vprašanje. Da bi vsaj, njeno ime zvedel, je mladenič kazal nase ponavljal: »Sven! Sven!«

Razumevaloče je odvrnila mladenka: »Mara!« *»Mara!« *je ponovil Sven. »Mara!« *Je li to njeno ime ali potopljenežnega parnika? — Sven tega ni vedel. Le to je vedel in občutil, da je ves očaran, kadar ji zre v oči, v te čudovite kakor morje skrivnostne oči.***

Ona se je lotila manjših gospodinjstkih del in je takoj pristopila, kadar se je Sven pripravil, da bi skuhal skromen obed.

Ko je Sven lovil ribe, je molče sedela poleg. Le kadar je ribo ujel, je ploskala z rokama in prisrčno zaklicala: »Sven! Sven!«

Hvaležno, ljubče jo je pogledal. V Svenu se je budilo: »Ali ga je že kdaj tako prisrčno

MALI OGLASI

V malih oglasi velja pri izdani vsaka beseda L. 0,30, pri širitvenjskih oglasi je beseda po L. 1.—, pri vseh ostalih malih oglasi pa je beseda po L. 0,60. DAVEK se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Hišno pomočnik
sprejememo k mali družini. Starost do 30 let. Vajena tudi kuhanja. Hrana in plača dobra. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »1. julij« 3442. b

Šoferja

za tovorni avtomobil z generatorjem isče industrijska družba. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dražba« št. 3556. b

Služkinjo

mlado, takoj sprejemem. Predstaviti se je od 2—4. Naslov v oglaš. oddelku »Slovenca« št. 3591. b

Služkinjo

isčem za vsa hišna dela. Vprašati: Sv. Petra c. 34. b

Dekle

za hišna dela in vajeno kuhe, pridno in posteno sprejememo za takoj ali pozneje. Naslov: gostilna Poljanska cesta 54. b

Čevljar, pomočnik

se sprejme za splošno delo. Kopitarjeva ulica 1. b

Mlajšo kuharico

veščo vseh gospodinskih poslov, isčem za takoj ali za 1. julij. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3623. b

Postrežnico

enašno in vestno sprejemem preko dneva s hrano. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3630. b

Postrežnico

resno, urno in vajeno snažnega gospodinjstva sprejemem nekaj ur dnevno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3622. b

Službe

Istejo:

Uradnica

vajena vseh pisarniških del, prosi za zaposlitev. Ponudbe pod: »Uradnica« št. 3576 »upravi«. a

25 letna gospodična

sprejme službo, najraje kot vzgojiteljica pri otrocih. Gre tudi v pisarno ali primerno podjetje. Ponudbe na upr. »Slov.« pod: »Vestna in izobražena« št. 3502. a

Sobe

Oddaje:

Opremljeno sobo

s souporabo kopalnice takoj oddam. Rožna dolina. Predjamska 26, I. nadst. b

Lepo sobo

sončno, veliko, s posebnim vzhodom, takoj oddam solidnemu gospodu. Salezijanska ulica 11. s

Lepa soba

s posebnim vzhodom, se odda eni ali dvema osebam. Groharjeva c. 16, spodnji zvonec. s

Istejo:

eno ali dve prazni sobi isče mirna gospodična za takoj ali mesec julij. Naslov v upr. »Slovenca« št. 3519. s

Prazno sobo

isče samski uradnik v mestu s souporabo kopalnice. Ponudbe pod »Junij« št. 3579 upr. »Slov.« b

Objave

Inserti naj dvignejo v podružnici »Slovenca« na Miklošičevi cesti ponudbe pod št. 100% sigurnost. Važno za obdelovanje Jamstvo Zanesljiva Agilen Dekle Sloventja, Pridna. b

Tvrška

Francesco Canonico s sedežem v Fiumi, izjavlja, da kolavator Šabec Albert ni več zaposlen pri imenovanju tvrdki. b

Pozor stavbeniki in hišni posestniki!

Naznanjam cenj, občinstvu, da sem pričel samostojno obrt s polaganjem parketov ter starim struženjem. — Se priporoča JOSIP BRLEC, Ljubljana, Kolodvorska 28. b

Kupimo

Električni štedilnik

z dvema rešima ploščama kupim. Ponudbe s ceno na upravo »Slov.« pod št. »Električni štedilnik« št. 3558. k

Izrabite priliko

prinesite vse vrste stare vreče, krojaške in šiviljske odrezke ter vse stare cunjice, ki vam najvišje plača: Grebene Alojzij, Sv. Petra cesta 33, telefon 24-26. k

Krojaške odpadke

volnene in bombažne, pletiljske in šiviljske odrezke, kakor vse tekstilne odpadke, kupuje Gerkman, Hrenova ulica 8. k

Smrekovo čreslo

lepo, zdravo, suho in jezičje — kupi vsako količino usnjarna J. Lavrič, št. Vid pri Sučini - Ljubljana. b

Zdravilna zelišča

vseh vrst, večje količine, kupi: Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana. (k)

En vagon drv

bukovih ali mehkih, 1 m dolgih — kupimo. Ponudbe: Zavod za socialno zavarovanje - Ljubljana, Miklošičeva cesta 20. k

Poljsko seno

prvovrstno, več tisoč kilogramov, kupi: Sušnik, Ljubljana, Zaloška c. k

Gramofonske plošče

rabljene, pa tudi zlomljene in neuporabne ter rabljene gramofone kupuje in plača najvišje dnevne cene »Everest«, Prešernova ulica 44. k

Pisalni stroj

kupim. Lahko tudi cetera pisava. Ponudbe z navedbo modela in cene je staviti na S. Pellegri- no, Kolodvorska 8. k

Kupimo

snažne in dobro ohranjene spalnice, kuhinjske opreme, otroške postelje, otroške kuhinje in likalnice, plinske reške, štedilnike ter druge praktične uporabne predmete. Trgovina »Ogle«, Mestni trg št. 3, vhod skozi vežo. b

Zelišča

Robidov list, malinov list, jagodov list, preslica, lipov cvet, bezgov cvet in tudi list suhe koprive ter suhe gobe. Vse v suhem stanju. Plačam najvišje cene. Mira Čuček, trgovina, Sv. Petra cesta 13, Telefon 31-85. k

Smrekova metrska drva

tudi vrhade, brezova in jelšova drva kupi Pogachnik, Bohoričeva ul. 5, tel. 20-59. k

Starinske predmete

denar, ure, posodo (cinasto in stekleno), knjige itd. kupim. Ponudbe pod »Starine 3635« na upravo. b

Kupimo

električni varilni aparat, stružnico in razno kijučavničarsko orodje. Generator delavnica, Tyrševa c. 13, Figovec, levo dvorišče, telefon 29-27. k

Stare biciklji - gume

(plašče in zračnice) ter kompletne biciklji, karbid in vreče, vsako količino, kupimo. Generator delavnica, Tyrševa c. 13, Figovec, levo dvorišče - telefon 29-27. k

Prazne steklenice

od Jekotrola, Tonovina, Efetusina in Eukalcina, očistene, kupujemo. Čehostaklo, Realjeva c. 8. k

Filatelija

Filatelisti!

Ugoden nakup ravnih znamk, Jol albumov, katalogov, filatelistične literature - nudi filatelija Miadinske založbe, Ljubljana, Stari trg 30. Telefon 41-69. b

Pouk

Visokošolka

poučuje vse predmete klasične gimnazije in trgov. šole. Dopisi: »Uspeh« št. 3631 na upravo »Slov.« u

Prodamo

Fotoaparat Rodenstock

1:4.5 — f = 10,5, samosprožilec, rumenica in ves pribor, novo, ugodno na- prodaj. Vodnikova c. 14. b

Štedilnik

za vzdavno ugodno na- prodaj na Sv. Petra c. 61. b

Stara strešna opeka

dobro ohranjena ugodno naprodaj na Sv. Petra cesti 61. b

Ročni voziček

z dero prodam. - Janko Novak, Brezovica pri Ljubljani št. 81. b

Otroški voziček

globok, naprodaj. Polzeve se: Hradskega c. 36. b

Pogrezljiv šivalni stroj

gospodinski, malo rabljen, prodam. Jeršan, Bežigrad 14-1, deno. Ogledati od 2.—4. ure. b

Polovico kurjave in časa

prihrani »Samokuhalnik«. Cena nizka. Dobi se: Mizarstvo Kernjak, Tržaška c. 92. b

Otroški voziček

globok in športni — poceni naprodaj. Trafika, nasproti zadnje tramvaj- ske postaje Moste. b

Ženske čevlje

štej. 37 in 39 ugodno naprodaj v ponedeljek od 8—10 v Knafljevi ulici 8. prtilje. b

Jedilnica

zelo dobro ohranjena, takoj naprodaj. Na ogled pri Sušteršiču, Ljubljana, Frankopanska 21. b

Kopalna banja

plöčevinasta, poceni na- prodaj. Badalič, Linhartova ulica 28. b

Šivalni stroj pogrezljiv

nemške znamke, silva na- pre in nazaj ter veže, poceni prodam na postaji Verd. b

Uro na nihalo

salonsko repetirko, točno idoč, 150 visoko, prodam. Moste, Tovarniška 28, Simonič. b

Rjuhe, kapne, blazine

in brisalke prodam. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3592. b

Izredna prilika

Prodamo Remington zadnji model, izvrstno ohranjen, za 2000 lir. Naslov v oglaš. odd. »Slovenca« pod št. 3603. b

Razne prazne zaboje

in sode prodam. Trgovina Martine, Bleiweisova cesta 17 (Tyrševa). b

Več različnih komadov

dobro ohranjenega pohištva ugodno naprodaj. - Cerne Avgust, mizarstvo, Ljubljana, Vodnikova 83. b

Naprodaj

bell lak in žgana žica št. 16. Polzeve se v upr. »Slov.« pod št. 3624. b

Pohištvo

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni b

Rudolf Radovan

tapetnik Ljubljana, Mestni trg 13 b

Zastoj ne,

ampak po ugodni ceni do- bite spalnice in kuhinje, če se obrnete na tvrdko Stigi Milan, Celovška 72, gostilna »Zvezda«. b

Kuhinjske opreme

moderne, solidna izdelava, po nizki ceni prodam mizarstvo Artnak Josip, Jenkova 7. b

Obet

Barvanje

usnjenih izdelkov s specijalno barvo na brizgalnik. - Barve in aceton: Efak, Napoleonov trg. b

Stanovanja

Oddaje:

Stanovanje treh sob

in pritliklin, brez kopalnice, strogi center, od- dam. Natančne ponudbe z opisom družine pod »To- čen, snažen« na oglaš. odd. »Slovenca« št. 3596. c

Istejo:

Enosobno stanovanje

isče mirna in solidna gos- podična, - Ponudbe pod »Plačam točno« št. 3549 na oglaš. odd. »Slov.« c

Enosobno stanovanje

ali prazno sobo isče gos- podična, - Ponudbe pod »Plačam točno« št. 3549 na oglaš. odd. »Slov.« c

Kolesa

Halo — pozor!

Vas tudi nerabni bicikelj vam predela v tricolorj za neverjetno nizko ceno. - Ilirom Ivan, Smeberje, p. D. M. v Polju. b

Triciklje

prvovrstno grajene, za nosilnost d. 550 kg, po solidni ceni izdeluje in ima vedno na zalogi me- hanična delavnica Starič Ludvik, Vič 92. b

Pozor triciklji!

Vase kolo vzamemo v račun in vam istočasno dobavimo nov tricikelj z nekaj doplačila, katere imamo v različnih veli- kostih na zalogi. Specijalna delavnica za tricik- lje, Tyrševa c. 13, Fi- govec, levo dvorišče, te- lefon št. 29-27. b

Vajenci

Klepar, vajenca

sprejem, Lavrič Anton, Zaloška cesta 109. v

Vajenca

za mizarstvo sprejem. Vsa oskrba v hiši. Aleš Gabrovšek, mizar, Velika Lajčna 46, Vrhnika. v

Vajenca

sprejme takoj galanterijska trgovina. Naslov v upr. Slov. pod št. 3631. b

Vajenko

sprejem v speker, trgo- vino. Prednost imajo one z nekaj učne dobe. Na- slov v upr. Slov. 3627. b

Posestva

Parcelo

ca. 3000 m², blizu postaje D. M. v Polju - prodam. Ponudbe pod: »Parcela 3000« na upravo »Slov.« pod št. 3626. p

Trgovsko hišo

z gostilno, trgovino in trafiko na deželi prodam ozi. zamenjam za vilo v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Ugodno št. 3550«. p

Hišo

eno- do dvodružinsko kupim. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Dom 3611«. b

Glasba

Dobro klavir ali pianino kupim. Ciglic-Josip, Mestni trg 11-1. - Ljubljana. b

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS LUBLJANA TYRŠEVA C. 35 ZANTEVAJTE CENIK

Pianino

dobro — kupim. Naslov v upr. Slov. št. 3559. b

Klavir

dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z navedbo cene in znamke klavirja na oglaš. odd. »Slovenca« pod »Klavir« št. 3640. k

SPORT

Danes končne odločitve v I. razr.

Z današnje nedelje bodo zaključili italijansko državno nogometno prvenstvo za I. 1942. To velja seveda za prvi razred, ki daje absolutnega prvaka, med tem, ko bodo v tako imenovani B-diviziji igrali še nekaj tednov. 16 moštvev se je potegovalo za naslov prvaka; vsako je nastopilo 29-krat, danes pa je na vrsti 30. ali zadnje kolo.

Vse do konca ali točneje do pretekle nede- lje je bil položaj na vrhu nejasen. Rimsko mo- štivo Roma se je sicer redno pojavljalo na vrhu razpredelnice, enajstorica Torino pa ga je vztrajno zasledovala. Glede prvega mesta je padla odlo- čitev dejansko že preteklo nedeljo, ko je Roma prehitela Torino za eno točko. Danes, ko bodo zaigrali finalno kolo, je položaj na vrhu tale: Ro- ma ima 40 točk, Torino 39, Venezia pa 38. Oko- liščina pa, da bo igrala Roma danes z Modeno, ki je na zadnjem mestu, opravičuje napoved, da je definitivna zmaga Romi zagotovljena. To tem preje, ker ima Roma boljše razliko golov.

Torino bo igral zadnje tekmo v Florenci proti Fiorentini. Naloga Torincev ne bo ravno lahka, je pa to tako močna enajstorica, da je težko verjet- no, da bi ji Fiorentina lahko kaj škodovala. V Benetkah bodo imeli v gosteh drugo rimsko mo- štivo — Lazio. Ta tekma bo vsekakor prestižna značaja, na vrstni red prve trojice v razpredelnici pa ne bo mogla več vplivati. Razlika med Vene- zio in Laziom znaša namreč tri točke. Gotovo je, da pridejo v poštev za prva tri mesta samo Ro- ma, Torino in Venezia. Vrstni red bo ostal naj- brže isti, kot je bil ta teden.

Kakor znano, veljajo v drž. nogometnem pr- venstvu predpisi, po katerih izpadeta zadnji dve moštvi iz prvega razreda in se priključita druge- mu. Usoda Modene je že zapečatena, Livorno pa se bo še boril za obstanek. Zadnja preizkušnja za Livorno pa bo hudo trda. Na milanskih tleh bo moral premagati istoimen klub, če bo hotel pre- skočiti Napoli. Po vsej verjetnosti pa se to ne bo zgodilo. Tako bosta Modena in Livorno napravila mesto za najboljša dva kluba drugega razreda.

Sporod današnjega tekmovanja je tale:

Torino: Juventus — Bologna
Genova: Genova — Napoli
Rim: Roma — Modena
Milan: Milano — Livorno
Bergamo: Atalanta — Ambrosiana
Benetke: Venezia — Lazio
Trieste: Triestina — Liguria
Firenze: Fiorentina — Torino

Sport v kratkem

Razpredelnica za rimski teniški pokal je do- bila po tekmah pretekle nedelje naslednjo sliko:

Italija	3	1	2	0	11 : 7
Madžarska	3	1	2	0	10 : 8
Nemčija	2	0	2	0	6 : 6
Hrvatska	2	0	0	2	3 : 9

Dr. Carl Diem v Rimu. Nemški športni vo- dja je poslal v Rim kot svojega zastopnika dr. Diema, ki se bo udeležil slovesne otvoritve raz- stave športnih fotografij. Dr. Diem je prispel v Rim z avionom 11. t. m. in bo ostal tam do prihodnjega tedna.

V sobotni »Slovenec« športni posvetovalnici, v poglavju o slabikarstvu v VII. razredu gimna- zije se je zgodila neljuba pomena. Pozorni bralci so najbrže sami opazili, da ne gre za tek na 19 tisoč metrov, pač pa za 10.000 m. To progo nam- reč tečejo v obliki gozdnega teka maturanti v ne- katerih državah v inozemstvu za oceno v maturi- tetnem spričevalu.

»Pred uporabo«

205.

Pri zadnjem obetu se zaiskrijo poveljniku oči. Prav res: najljubše bi mu bilo, če bi se mu posrečilo ujeti nekaj lepih kristjanskih deklet. Ko bi se vrnil v Carigrad, bi najlepše lahko poklonil svojemu gospodarju sultanu in srečen bi bil, če bi mu ustregel. Lepo darilo bi ga čakalo!

206.

»Kako je vse to resnica, kar govoriš,« pristavi napoved turški poveljnik, Iskender po imenu, »tada si moj zaveznik. Plačilo ti bo velj' o in moja prijateljska dolžnost ti ne odreče nobene prošnje. Ako si pa ogleduh in hočeš gašo četo spraviti v pogubo, potem pa — joj tebi! Glavo tvegaš in življenje!«

207.

Oprezni poveljnik ni hotel sprva verjeti Tresoglavu. Sele ko mu je zastavil glavo, če bi se Turkom v Rožni dolini kaj hudega primerilo, ga je vzel za kažipota. Ali svojim četnikom je ostro zaukazal, da ne smejo tujca izpustiti iz tabora in izpred oči. Vselej in povsod naj ravnajo oprezno in premišljeno.

U najem

Skladišne prostore velike, suhe in svetle, po možnosti v mestu, rabimo za takoj ali za 1. november. Ponudbe na S. Pellegrino, Kolodvorska 8.

Dobra trava za konja se odda. Polizve se: Dolenjska c. 7.

Živali

Prašček za rejo 45 kg težak - napredaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3572.

Zajklo z 8 mladici prodam. Baže Franc, Rožna ulica 33-II.

Avto-motor

Šoferska šola

I. Gabersček

bivši komisar za šoferske izpite

Kolodvorska ulica 43

Telefon št. 28-28.

Izpit se lahko polaga že z 18. letom.

Razno

Novi naslov: Franciškanska ul. 3. Telefon 45-13.

MASSAIE RURALI FILATE VOI STESSE LANA, LINO, CANAPA KMEČKE GOSPODINJE PREDITE SAME VOLNO, LAN, KONOPLJO

LA „FILATRICE MANI DI FATA“ mette chiunque in grado di filare e ritorcere con la massima facilità; lana, lino, canapa. Costruita in legno greggio, robusta, movimento a pedale velocissimo, doppio supporto del volano. Si vende completa di 3 rochetti, un uncinetto e istruzioni per l'uso. Completa franco Milano Lire 110.—. Per spedizioni aggiungere L. 25.— per spese postali ed imballaggio.

KOLOVRAT „MANI DI FATA“ omogoča vsakomur brez vsake težkoče prestiti in sukati niti iz volne, lanu in konoplje. Zgrajen iz surovega lesa, zelo močan, pogon na nogo, dvojno oort vrtelj. Prodaja se kompleten s tremi motki, eno kvačko in navodilom za uporabo. Kompleten franco Milano Lir 110.—. Za pošiljko je dodati Lir 25.— za pošne stroške in zavojnino.

EREDI CANETTA - MILANO VIA CARLO ALBERTO 22

„PAPRIKA MARICH“

Pepe rosso italiano. Garofito puro. In vendita presso negozianti di Generi Alimentari e Comestibili

ITALIJANSKA PAPRIKA. Zajamčeno čista. Dobi se v vseh trgovinah z živili.

DITTA M. MARICH TORRE ANNUN. CENTRALE (Napoli)

COMM. ALFONSO CAMAGNA

Casa fondata nel 1900 Commissioni - Esportazioni - Rappresentazioni - Depositi - Trasporti - Assicurazioni

Ustanovljeno l. 1900 Poverjenišva - Izvoznitstva - Zastopstva - Skladišča - Prevoznitstva - Zavarovanja

NAPOLI - Via Arte della Lana 18

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega sina, brata, svaka, strica, gospoda

FRANCA ŠVIGLJA

kakor za poklonjene krasne vence, se tem potem vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku dr. primariju Pompetu ter hišnemu zdravniku dr. Cadežu za vso požrtvovalnost ob njegovi bolezni, č. sestram za skrbno nego. Hvaležno se zahvaljujemo vsem, ki so blagopokojnika spremlili na njegovi poslednji poti, v tako velikem številu zlasti č. duhovščini, kakor tudi domačim fantom.

Borovnica, 13. junija 1942.

HELENA, mati; IVANKA por. ŠUSTERŠIČ, MICI por. OTONIČAR, PAVLA por. TURŠIČ, sestre in ostalo sorodstvo.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da je umrl gospod

MATIJA GABRENJA

hatelir in posestnik na Rakeku

Pogreb dragega pokojnika bo v ponedeljek, dne 15. junija 1942, ob 9. uri dopoldne na Rakeku.

Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

Rakek, Ljubljana, dne 13. junija 1942.

Žalujoča žena Ivanka; Vojko, Ljudmila in Ciril, otroci — in ostalo sorodstvo.

Selma Lagerlöf:

Zaklad gospoda Arneja

Zasledovanje.

1.

Na tisti strani marestranskega otoka, ki je bila obrnjena proti otočju v zalivu in zaščiten z vsem otokom, je ležalo mesto z vsemi svojimi hišami in zgradbami. Tu so vrveli ljudje po cestah in ulicah, tu je ležalo pristanišče, polno čolnov in ladij, tu so solili slanike in čistili ribe, tu je bila cerkev in pokopališče, tu je bila mestna hiša in tržišče in tu je stalo mnogo dreves, ki so se v poletju odevali v zelenje.

Toda na tisti strani marestranskega otoka, ki jo je obdajalo odprto morje in ni bila zavarovana z otoki ali prelivi, ni bilo drugega kot skalne čeri in razbite stene, ki so padale v morje. Tu je raslo trnje in vresje z rjavimi glavnicami, tu so bile luknje za vidre in lisice, gnezdišča za guge in galebe, toda nobene poti ni bilo, nobene hiše in nobenega človeka.

Torazinova kočja pa se je dvigala visoko na grebenu otoka, tako da je imela na eni strani mesto, na drugi pa puščo. In če je Elsalilla odprla vrata, so ležale pred njo široke, globoke skalnate plošče, preko katerih je mogla videti daleč na zapad do mračnega roba, kjer se je prelivalo morje.

Toda vsi mornarji in ribiči, ki so jim primrzni le ladje pred Marestrandom, so imeli navado hoditi mimo Torazinove kočje, če so se povzpeli na pečine, da bi videli, če zalivi in prelivi še niso začeli odgrinjati ledene odeje.

Elsalilla je čisto stala na hišnem pragu in gledala za njimi, kako so se vzpenjali. Bila je žalostna zaradi velike nesreče, ki jo je bila doletela in mislila je: Zdi se mi, da so vsi tisti srečni, ki morejo po čem trepetati. Toda jaz si ne morem na celim svetu ničesar več želeli.

Nekega večera je Elsalilla videla, kako je stal na skalni planoti visokorasel mož z operjanimim

klobukom in gledal proti zapadu čez morje kot vsi ostali. In Elsalilla je takoj spoznala, da je ta mož sir Archie, poveljnik Skotov, ki je govoril z njo spodaj na mostu.

Ko je ob povratku v mesto šel mimo kočje, je stala Elsalilla še vedno med vrati in jokala. »Zakaj pa jočeš?« jo je vprašal in obstal pred njo.

»Jokam, ker nimam ničesar, po čemer bi hrepenela,« je rekla Elsalilla. »Ko sem vas videla, kako ste stali na čerih in strmeli čez morje, sem si mislila: Gotovo ima tam na drugi strani morja domovanje kamor se bo zdaj prepeljal.«

Tedaj se je siru Archiju zmečalo srce, da je rekel: »Ze dolga leta ni z menoj nihče govoril o mojem domu. Bog ve, kako je na domačiji mojega očeta. Ko sem imel sedemnajst let, sem odšel z doma, da bi služil v tujih vojskah.«

Pri tem je stopil sir Archie v kočjo k Elsalilli in začel govoriti z njo o svoji očetni hiši.

In Elsalilla je sedela tu tiho in dolgo ter po božno poslušala sira Archija. Čutila se je srečno ob vsaki besedi, ki jo je slišala, od sira Archija.

Ko pa je prišel čas, da je hotel sir Archie oditi, je prosil Elsalillo, da bi jo smel poljubiti.

Tedaj pa je rekla Elsalilla »ne« in odhitela k vratom, toda sir Archie ji je prestrgel pot in jo hotel prisiliti.

V tem trenutku pa so se odprla vrata in vstopila je vsa zasopla gospodinja.

Sir Archie se je tedaj odmaknil od Elsalille; le roko ji je ponudil v slovo in odhitel.

Torazinova mati pa je rekla Elsalilli: »Prav si storila, da si poslala pome. Ne spodobi se za mlado dekle, da bi bilo s takim človekom kot je sir Archie sama v koči.« Saj dobro veš: najemnik nima niti časti niti vesti.

»Jaz sem poslala po vas?« je rekla Elsalilla začudeno.

»Da,« je odgovorila starka. »Ko sem stala na mostu pri delu, je prišla majhna gospodična, ki je

nisem še nikoli poprej videla in rekla, da me pozdravljaš in prosiš, naj pridem takoj domov.«

»Kakšna pa je bila deklica?« je vprašala Elsalilla.

»Nisem je tako dobro pogledala, da bi ti mogla povedati kakšna je bila,« je odgovorila starka. »Toda nekaj sem zapazila: šla je tako lahno čez sneg, da ni bilo slišati niti najmanjšega šuma.«

Ko je Elsalilla to slišala, je postala čisto blede in rekla je: »Tedaj vam je gotovo eden izmed božjih angelov prinesel sporočilo in vas pripeljal domov.«

2.

Drugikrat je sedel sir Archie v Torazinovi koči in se razgovarjal z Elsalillo.

Bila sta sama. Veselo sta se pogovarjala in bila čisto zadovoljna.

Sir Archie je sedel tu in nagovarjal Elsalillo naj odide z njim na Skotsko. Tam ji bo sezidal grad in jo napravil za odlično dvorno gospo. Rekel ji je, da bo imela pod seboj sto služabnic in da bo plesala na kraljevem dvoru.

Elsalilla je sedela tiho in poslušala vsako besedo, ki jo je sir Archie povedal in vse je verjela. In sir Archie je mislil, da ni še nikoli naletel na dekle, ki bi jo bilo tako lahko omrežiti kot Elsalilla.

Nenavadno pa je sir Archie popolnoma umolknil in pogledal na svojo levo roko.

»Kaj pa vam je, sir Archie, zakaj ste premolknil?« je vprašala Elsalilla.

Sir Archie je krčevito stiskal in odpiral svojo roko. Obrnil jo je zdaj eem, zdaj tja.

»Kaj vam je, sir Archie?« je vprašala Elsalilla.

»Saj vas vendar ne boli roka?«

Tedaj se je obrnil sir Archie s spačenim obrazom k Elsalilli in rekel: »Ali vidiš ta svetli koder?«

Ko je začel govoriti, ni deklica še ničesar videla, toda še preden je končal, je opazila nit tankih, svetlih las, ki se je nekajkrat ovijala okoli roke sira Archija.

In mlado dekle je preplašena ekočila kvišku in zaklicala: »Sir Archie, čigar je ta las, ki se vam je ovil okoli roke?«

Sir Archie jo je zmedeno in preplašeno pogledal: »Cutim, da je to resničen las. Ovija se mi mehko in mrzlo okoli roke. Toda odkod se ji vzel?«

Dekle je sedelo in strmelo v roko s pogledom kot bi ji hotele oči skočiti iz jamic.

»Tako so se ovili lasje moje sestre po mleku okoli roke tistega, ki jo je umoril,« je rekla.

Toda zdaj se je pričel sir Archie smejeti. Sunoma je odtegnil svojo roko.

»Glej,« je rekel, »ti in jaz, Elsalilla, se pustiva preplašiti kot majhna otroka. Ni bilo drugega kot sončni žarek, ki je padel skozi okno.«

Toda mlada deklica je bruhnila v jok in dejala: »Zdi se mi, da spet ležim za pečjo in vidim morilca pri delu. Oh, vse do zadnjega sem mislila, da moje ljube sestrice ne bodo našli, toda končno je le prišel eden izmed njih in jo potegnil z zidu in ko je hotelo zbežati, si je ovil njene lasje okoli roke in jo krepko obdržal. Ona pa je ležala pred njim na kolenih in rekla: »Poglej, kako sem mlada. Usmili se me! Daj mi vsaj tako dolgo živeti, da bom spoznala, zakaj sem prišla na svet! Ničesar hudega ti nisem storila, zakaj me hočeš umoriti? Zakaj mi ne pustiš živeti?« On pa je ni poslušal, temveč jo je ubil.«

Ko je Elsalilla to izgovorila, je stal sir Archie z nabranim čelom pred njo in gledal vetran.

»Oh, če bi tega človeka kdaj srečala!« je dejala Elsalilla. S stienjenimi pestmi je stala pred sirom Archijem.

»Tega človeka ne moreš več srečati,« je rekel sir Archie. »Noter je!«

Toda dekle se je vrglo na klop in ihtelo. »Sir Archie, sir Archie, zakaj sva začela govoriti o mrtvih? Zdaj bom morala jokati cel večer in vso noč. Pojdite proč, sir Archie, ker zdaj ne morem misliti na kaj drugega kot na pokojne in na svojoestro po mleku, ki mi je bila tako dobra.«